

Upravištvo: Ljubljana, Pucinijska
ulica 5 — Telefon št. 31-22, 31-23,
31-24

Inseratni oddelek: Ljubljana, Pucinijska
ulica 5 — Telefon št. 31-22, 31-23,
31-24

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42

Računi pri post. ček. zavodu: Ljubljana
št. 17.749

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje
iz Kr. Italije in inozemstva ima

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno L. 12.—
za inozemstvo pa L. 22.80

Uredništvo:
Ljubljana, Pucinijska ulica št. 5,
telefon 31-22, 31-23, 31-24

Rokopisi se ne vračajo

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.
Milano

Attacchi e contrattacchi presso Gazala

800 prigionieri e ingente bottino bellico nei combattimenti di ieri — Aerei dell'Asse hanno bombardato l'isola di Malta

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data 17 dicembre 1941 XX. il seguente bollettino di guerra n. 563:

Contro la piazza di Bardia e i capisaldi di Sollum l'avversario ha rinnovato vivaci concentramenti di fuoco. Aspri attacchi e contrattacchi sono continuati nella zona di Ain el Gazala durante tutta la giornata di ieri, il nemico alimenta senza tregua la battaglia con nuove forze.

I prigionieri fatti nei combattimenti ieri segnalati superano gli 800; il bottino comprende alcune decine di cannoni ed oltre un centinaio tra carri armati, autoblinda, mezzi motorizzati.

Formazioni italiane e tedesche da bombardamento in picchiata hanno ripetutamente battuto con visibili risultati, concentramenti di truppe e di automezzi.

In tentativi di incursione su Derna e Bengasi, tre velivoli sono stati incendiati dalle artiglierie controeree. Alcune bombe sganciate su Argostoli (Grecia) non hanno arrecato danno. Nella notte sul 17 sono state bombardate Brindisi e Catania: nessuna vittima, qualche fabbricato danneggiato; la difesa controerea di Catania ha distrutto un apparecchio.

Aerei italiani e germanici hanno bombardato a più riprese obiettivi militari dell'isola di Malta.

Izkrncanje japonskih čet na Borneu

Japonska vojska se je izkrcala v angleškem delu otoka — Velik strateški in gospodarski pomen japonskih operacij

Tokio, 17. dec. u. Otok Borneo, na katerem so se izkrcale japonske čete in sicer v njegovem severozahodnem in severovzhodnem delu, ki pripada Veliki Britaniji, je v središču velikega strateškega trikotja, ki ga tvorijo znamenita pomorska oporišča Singapur, Hongkong in Port Darwin na severni obali Avstralije. Zemljepisno pripada otok Borneo Malezijskemu otočju, politično pa dve tretjini Nizozemski in ena tretjina Angliji.

Otok Borneo je zelo bogat surovini. Na njem so rudniki zlata, srebra in veliki premogovniki, največje bogastvo otoka pa predstavljajo petrolejski vrelci, ki jih le deloma izkoriščata dve družbi in sicer

družba Batavia Petroleum, ki je priključena nizozemski petrolejski družbi Royal Dutch, in družba South Petroleum, ki je pod nadzorstvom znane družbe Standard Oil. Iz ne povsem razumljivih razlogov pa ti dve družbi nista doslej izkoristili vseh petrolejskih vrelcev na otoku. Otok Borneo velja za najbogatejšo nahajališče petroleja v vsej Aziji. L. 1939 so od tam izvozili 1.700 tisoč ton tega dragocenega goriva, med tem ko znaša celokupna proizvodnja vseh petrolejskih ležišč Malezijskega otočja do 8 milijonov ton. Najpomembnejši petrolejski vrelci so na onem delu otoka, ki pripada Nizozemski in sicer ob vzhodni in južni obali otoka.

bra napadle otok Johnston. Poročilo pravi nadeje, da so japonske pomorske sile 12. decembra napadle otok Baker v južnem delu Tihga oceana. Tako na otoku Johnstonu, kakor tudi na otoku Bakerju je bila razdejana večina sovražnih obrambnih naprav. Oba otoka sta angleška posest.

Ameriške in angleške izgube na Pacifiku

Tokio, 17. dec. u. V parlamentu je morariski minister takole prikazal celokupne izgube sovražnika zaradi japonskih operacij:

Ameriško vojno brodogradnjo na Pacifiku je izgubilo tri velike bojne ladje, eno podmornico, eno ladjo za polaganje min in eno prevozno ladjo, resno pa so Japonci poškodovali 4 bojne ladje, 4 križarke, en rušilec, eno podmornico in eno pomožno ladjo. Razen tega je bila zajeta še ena topničarka, skupno pa sestreljenih nad 400 letal.

Istočasno so Angličje izgubili 2 veliki bojni ladji, en težji rušilec, 2 topničarki, eno torpedovko ter eno obojeno ladjo, med tem ko je bilo zaplenjenih 47 večjih in manjših ladij, v skupni tonazi 120.600 ton. Angleških letal je bilo sestreljenih 11. V vsem tem času so Japonci izgubili samo 2 ladji za polaganje min, med tem ko je bila hudo poškodovana lažja križarica, in sestreljenih 43 japonskih letal.

Evakuacija Port Darwina

Singhaj, 17. dec. (Domei) Iz Melbourne je prispela vest, da je avstralski vojni kabinet na svoji zadnji seji sklenil odrediti prisilno evakuacijo vseh žena in otrok iz Port Darwina v severni Avstraliji. Evakuacija bodo vse žene, katerih navzočnost v mestu ni iz službenih razlogov nujno potrebna.

Japonski mednarodni odnosi

Tokio, 17. dec. (Domei). Na današnji tiskovni konferenci je službeni zastopnik japonskega informacijskega urada Hori pojasnil razmerje Japonske do ostalih držav, ki z njo niso direktno v vojni. Prijet priklji je Hori odkril, da so Mehika, Egipet in Belgija prekinile diplomatske odnose z Japonsko, dočim so Brazilija, Bolivija, Urugvaj, Argentina, Čile, Venezuela in Peru označile svoje stališče glede na Zedinjene države kot stališče nevojskojučih se držav. Nato je Hori dejal: »Kar se tiče stališča Kolumbije, Ekvadorja, ne morem ničesar povedati.« Nato je pripomnil, da ostanje odnosi Japonske z južnoameriški državami, ki Japonski niso napovedale vojne, nespremenjeni, da pa bo Japonska po njegovem mnenju s pripadniki držav, ki so se pridružili anglo-ameriški silama v vojni proti Japonski, postopala bržkone kakor s pripadniki sovražnih narodov.

Nato je Hori odgovarjal na vprašanje predstavnikov tiska glede tujih koncesij ter je izjavil: »Absolutno niso resnične trditve, da bi bili Japonci prevzeli francoske koncesije v Singhajju, Tientsinu in Hankovu.« Le v nekaterih primerih so bili poslani v tuje koncesije japonski orožniki zaradi vzdrževanja reda in sicer sporazumno z oblastmi teh koncesij. Hori je še pripomnil, da najmanj 250 izmed 300 ljudi iz nasprotniškega tabora ni bilo interniranih od japonskih oblasti. Izjavil je: V načelu niso bile internirane ženske, otroci ter moški do starosti nad 45 let, če niso bili osumljeni vohunstva ali kakih drugih sovražnih dejanj.

Čangkajšek za vojaško zvezo z Anglijo in Ameriko

Singhaj, 17. dec. d. Iz Čungkinga je došla vest, da je bilo tamkaj v sredo jutraj uradno objavljeno, da je Čangkajšekova vlada predlagala Angliji in Zedinjenim državam sklenitev vojaške zveze.

Govorice, da je Čangkajšekova vlada poslala Veliki Britaniji in Zedinjenim državam tak predlog, so se že pred dvema dneva razširile v Singhajju. V tujaknjih poučenih krogih pripominjajo, da je Čungkingška vlada ponudila zlasti Veliki Britaniji svojo podporo v operacijah pri Hongkongu. Sodelovanje Čangkajšekovih sil z silami Velike Britanije in Zedinjenih držav bo po mnenju teh krogov v veliki meri odvisno od odgovorov, ki jih bosta dala London in Washington na čungkingško ponudbo. Službeno poročilo iz Washingtona pravi, da odgovor na čungkingško ponudbo gostej še ni došel.

Rooseveltova pooblastila

Stockholm, 17. dec. d. Kakor poroča nemška poročevalska agencija iz New Yorka, je reprezentančna zbornica priznala predsedniku Rooseveltu za čas vojne posebno polnomočja, med njimi tudi kontrolo nad zaplenjenim premoženjem tujih državljanov na področju Zedinjenih držav, ki se ceni na približno 7 milijard dolarjev. Nadalje je bila Rooseveltu priznana tudi pravica do cenzure nad vsemi komunikacijami z inozemstvom.

Napadi in protinapadi pri Gazali

800 ujetnikov in velik vojni plen v večerajšnjih borbah Letala osi bombardirala Malto

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 17. decembra, naslednje vojno poročilo št. 563:

Proti trdnjavi v Bardiji in posadkam pri Sollumu je sovražnik obnovil živahno osredotočeno obstreljevanje. Srditi napadi in protinapadi so se nadaljevali na področju Ain-el-Gazale ves večerajšnji dan in sovražnik brez prestanka podpira borbo z novimi silami.

Število ujetnikov v večeraj omenjenih bitkah prekaša 800, vojni plen pa obsega nekaj desetih topov in nad 100 tankov, oklopnih avtomobilov in motoriziranih sredstev.

Italijanski in nemški oddelki bombnikov-strmoglavcev so ponovno z vidnimi uspehi bombardirali zbirališča čet in avtomobilskih sredstev.

Pri poskusih napada na Derna in Bengazi je protiletalsko topništvo zažgalo tri sovražna letala. Nekaj na Argostoli (Grecija) vrženih bomb ni povzročilo škode. V noči na 17. t. m. sta bili bombardirani mesti Brindisi in Katanija. Bilo ni nobene smrtno žrve, pač pa je poškodovanih nekaj poslopij. Protiletalsko topništvo v Kataniji je uničilo eno sovražno letalo.

Italijanska in nemška letala so večkrat bombardirala vojaške cilje na otoku Malti.

Nemško vojno poročilo

Izpopolnitev in skrajšanje fronte na vzhodu — Uspešni letalski napadi na zbirališča sovjetskih čet

Iz Hitlerjevega glavnega štana, 17. dec. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje vojno poročilo:

V teku prehoda iz napadalnih operacij v pozicijsko vojno v zimskih mesecih se sedaj izvajajo po načrtu v raznih odsekih vzhodne fronte potrebne izpopolnitve in skrajšave fronte.

Letalsko orožje je nadaljevalo z močnimi oddelki bojnih in lovskih letal svoje napade na sovjetske čete na področju ob Donu in v srednjem odseku vzhodne fronte. Razpršena so bila zbirališča čet in tankov, onesposobljene baterije za borbo ter uničeno večje število motornih vozil. Tudi na področju pri Volhovu je utrpel sovražnik zaradi letalskih napadov hude izgube.

Ob angleški južni obali so bombardirala bojna letala v poslednji noči pristaniške naprave, kakor tudi oskrbovalne obrate v Plymouthu in Dovru.

Na področju severozahodnega od Fraserborougha je bil z bombo poškodovan trgovinski parnik srednje velikosti.

V Severni Afriki so se tudi večeraj nadaljevali hudi obrambni boji zapadno od Tobruka. Močni sovražnikovi napadi pri Bar-

diji so bili odbiti s hudimi izgubami za nasprotnika.

Slabše angleške letalske sile so metale v noči na 17. decembra rušilne in zažigalne bombe na nekatere kraje severozahodnega nemškega obalnega področja. V stanovanjskih okrajih je bila povzročena škoda na poslopijih. Sestreljena so bili štiri angleška letala.

Berlin, 17. dec. s. »Völkischer Beobachter« objavlja članek o značilnosti vojne na vzhodu ter opisuje velike težave, s katerimi se morajo boriti nemški in zavezniški vojaki v svojih operacijah proti sovražniku, ki se bori s srditostjo obupa. List opozarja tudi na sedanji hudi mraz. Kljub neštetim katastrofom, ki so ga doletele, se boljševozem kot smrtno ranjena zver še nadalje trdovratno brani. Brezobzirno pošilja v boj nove množice vojakov, ki jim je usojeno samo uničenje. List končno opozarja na junštvo nemških in zavezniških vojakov, ki znajo vztrajati, se upirajo in dosegajo uspeha na vseh bojiščih, tako da je izven vsakega dvoma, da bodo Rusi v teh borbah popolnoma izkrvavljeni.

Beneški sestanek Ciana in Poglavnika

Drugi dan razgovorov — Ogled beneških znamenitosti

Benetke, 17. dec. s. Drugi dan bivanja hrvaškega Poglavnika in grofa Ciana v Benetkah je potekel v zelo prišernem vzdušju. Ob 9. je poglavnik z vsem svojim spremstvom krenil iz svojega hotela peš daleč okrog po mestu. Vodja nove Hrvatske se navdušuje za umetnost in spaja med občudovalce Benetk in njihove značilne lepote. Krenil je najprej v Rialto, klasično središče mestnega življenja. Z monumentalnega mostu je poglavnik opazoval promet ob dolgem Velikem kanalu in dotok velikih množic zelenjave in rib na rialtsko tržišče. Nato je krenil na Campo S. Luca, v Asencione in kraljevske vrtove ter v tržni okraj, kjer je dolgo postajal pred obrtniški delavnici. Nato se je vrnil v hotel.

Pozneje je skupaj z grofom Cianom spet krenil na pot in si je ogledal impozantno baročno cerkev Matere božje, sijajno delo arhitekta Longhere, in še franciskansko baziliko, zgrajeno v lahkem beneškem gotickem slogu. Pri tem je poglavnik in Ciano vodil profesor Pallacchini.

Benetke, 17. dec. s. Ob 13.30 je grof Ciano priredil v čast poglavniku obed, katerega so se udeležile tudi glavne osebnosti mesta. Ob 17.40 je poglavnik odpotoval iz Benetk v Firence. Vodja nove Hrvatske je došel na kolodvor Santa Lucia z motornim čolnom z grofom Cianom in drugim predstavnikom. Ljudstvo in organizacije GILa so priredile odlično gostoma živahne manifestacije. Poglavnik je pregledal častno četo mornarice, med tem je godba zaigrala hrvaško in italijansko himno. Pred odhodom se je dr. Pavelić prisrčno razgovarjal z grofom Cianom. Poglavnik je spregel tudi grofa Volpija, najvišje predstavnik mesta in šefa hrvaškega letalstva polkovnika Hrena. Ob 17.40 je vlak odpeljal od zvočih godbe, ki je zaigrala himni obeh narodov. S poglavnikom je odpotoval tudi italijanski poslanik v Zagrebu.

Florenca, 17. dec. s. Snoči je prispel v mesto poglavnik Hrvatske neodvisne države poglavnik Pavelić, ki je uporabil to priliko za obisk svoje hčerke, ki študira na nekem tukajšnjem zavodu, ter svojega sina, ki je prav tako dijak v Firenci. Poglavnik si je

s svojo hčerko ogledal mesto, kjer je dolgo prebival s svojo družino, hčerko pa je vzel s seboj na božične počitnice.

Rim, 17. dec. s. Zunanji minister Galleazzo Ciano se je dan vrnil v Rim na povratku z beneškega sestanka s poglavjem Neodvisne hrvaške države. Na postaji Termini so ga sprejeli državni tajniki in državni podtajniki v predsedništvu vlade, notranjem ministru in ministru za narodno kulturo, nadalje zastopnik Nacionalnega direktorija fašistične stranke in drugi visoki funkcionarji zunanjega ministristva. Z istim vlakom je razen spremstva zunanjega ministra prispel v Rim tudi državni minister grof Volpi.

Izjave veleposlanika Dina Alfierija

Berlin, 17. dec. s. »Börsenzeitung« objavlja razgovor sodelnika lista z italijanskim veleposlanikom v Berlinu Dinom Alfierijem v zvezi z izrednim sestankom zastopnikov sil trojnega pakta. Veleposlanik Alfieri podaja v svojem razgovoru jasno sliko političnega položaja v zvezi z dogodki zadnjih dni. Prikazal je tudi duha trojnega pakta, v katerem se razvija politika fašistične Italije v velikem evroazijskem bloku proti suženjskim plutokratskim zaveznikom boljševozma.

Pogreb ministra Kerlla

Berlin, 17. dec. s. Včeraj popoldne je bil na državne stroške pokopan umrli nemški minister za veroipovedi Kerll, ki ga je v noči na soboto zadela kap. Truplo je bilo položeno na oder v novi kancelarski palači. Pogreba so se udeležili številni zastopniki vlade in vojske ter stranke in diplomatskega zbora.

Angleški izdatki za vojno

Stockholm, 17. dec. d. Po informacijah, ki so dospele semkaj od dobro informirane strani v Londonu, so znašali izdatki Velike Britanije za vojno doslej že 8300 milijonov funtov šterlingov.

Novi uspehi japonske ofenzive

Berlinski dopisnik tržaškega »Proletar« objavlja naslednje podrobnosti o japonskem izkrncanju na Borneu in o japonski ofenzivi na Daljnem vzhodu sploh:

Japonske izkrcevalne operacije na tritanskem Borneu so se začele na vse zgodaj 14. t. m., in sicer potem, ko so oddelki padalcev že zasedli dva kraja večjega strateškega pomena v bližini severovzhodne obale otoka, na področju, ki je zelo primerno za izkrcevanje čet.

Vremenske okoliščine so bile vse prej ugodne, kajti prav tedaj je divjala silovitih nevihta, kaldrna se rada pojavi na tem morju. Male japonske ladje, s katerimi so se prevalele japonske izkrcevalne čete z večjih parnikov, so bile neprestano v nevarnosti, da bi jih vihar ne prevrnil, saj so valovi dosegli višino tudi 10 in celo 15 m.

Britanske čete na otoku so bile popolnoma presenečene. Angleško letalstvo je prešlo v napad šele naslednjega dne zjutraj, ko je skušalo zadeti japonske voje ladje, ki so s silovitim zaporim ognjem preprečevale britanski pehoti, da bi se približala kraju in področju, kjer so se Japonci izkrcali.

Japonci so se izkrcali predvsem v bližini rta Sanpundandžo in rta Zgug, razen tega pa tudi na severozahodni obali v nekaterih krajih, katerih imena niso bila objavljena, delstvo pa, da je radio na Javi sporočil pred dvema dnevi, da je Brunici močno ogrožen, potrjuje domnevo, da so se Japonci izkrcali v bližini tega vzhodnega letališča na področju zaliva Broke. Isti radio je obenem objavil, da so se skušali oddelki japonskih padalcev polastiti petrolejskih vrelcev na otoku, ta vest pa z japonske strani še ni potrjena.

V japonskih krogih opozarjajo na veliko važnost teh operacij. Med tem ko je izkrncanje na Filipinskih otokih predvsem strateškega pomena, je izkrncanje na britanskem področju Bornea razen strateške tudi velike gospodarske važnosti, kajti Nizozemska Indija (Otok Borneo pripada tudi k Nizozemski Vzhodni Indiji in je britanska posest na severnem delu tega otoka sorazmerno majhna) je polna fuorov, predvsem petroleja, bombaža in kavčuka.

K operacijam na Malajskem polotoku pripominja berlinski poročevalec tržaškega lista, da so Japonci prodrli nad 100 km v Birma na severu in jugu. Zdi se, da je namen teh operacij izvedenih v obliki kleše, doseči čim prej področje okrog Singapur in presekati na ta način znano birmansko cesto, po kateri dobavljajo Velika Britanija in Zedinjene države vojne potrebščine maršalu Čangkajšku v Čungkingu.

V japonskih krogih opozarjajo tudi na velik pomen zasedbe celinske ožine Kra, kajti z njo so Japonci popolnoma pretrgali britanske zveze med Malajskim polotokom in Birma. Na Malajskem polotoku samem Japonci naglo napredujejo proti Singapuru in Penangu (Georgetown). Po poročilih londonskega radia je celo pričakovati umik britanskih čet proti Singapuru, kjer bi se po angleškem mnenju mogle lažje upirati japonskemu pritisku. To bi pa pomenilo prepušitev vsega Malajskega polotoka Japoncem, kar je tudi zelo verjetno, kajti Angličje imajo le malo možnosti, da bi se na tem področju uspešno borili, saj nimajo niti pravih obrambnih čet niti tankov in motoriziranih sil, s katerimi bi se upirali napredovanju japonskih

tankov, ki prodirajo od severa, kakih 180 km od Singapura.

Važen činitelj pri japonskih uspehih je popolno obvladanje zraka. Tako so se rodili novi tisoči japonskih vojakov, ki so prišli iz Francoske Indokine, brez težav izkrcali vzdolž obale Malajskega polotoka, ne da bi bili v tej svoji akciji ovirani po angleškem letalstvu. Seveda je prav tako pri teh operacijah kakor pri onih, ki so jih Japonci izvršili nad severozahodnim področjem Bornea, se pomembnejši in prevladujoči činitelj popolna premoč na morju. To premoč so si Japonci zagotovili zlasti z uničenjem dveh britanskih oklopnih. V pričakovanju ojačen je angleško brodogradbeno sestavljeno samo iz ene težke križarke in nekaj manjših edinic, ki pa so vse nekoliko blokirane v Singapuru, odkoder se ne upajo pluti na odprto morje, da ne bi bile popolnoma uničene. To omogoča Japoncem, da izvršujejo svoja izkrncanja brez velikih ovir in težav.

V zvezi s konferenco veleposlanikov Italije in Japonske z nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom ter v zvezi s spopadom na Daljnem vzhodu opozarjajo v berlinskih krogih, da imajo sedaj sile trojnega pakta mnogo novih strateških možnosti. Velika Britanija se je znašla v enem izmed najbolj težkih položajev od izbruha te vojne dalje, kajti operacije na Tihem morju in zahtevajo razpršitev njenih pomorskih sil, kar bo velesilama osi v Evropi omogočilo večji pritisk na angleško brodogradbeno listi namigujejo v svojih poročilih iz Londona tudi na strah, ki se je zopet polastil Angležev sprčo nove nevarnosti nemške invazije.

Kočljiv položaj Angležev na Malaji

Singhaj, 17. dec. s. Govoreč na izredni seji zakonodajnega sveta je guverner Singapura Shenton Thomas izjavil, da je usoda Penanga odvisna v veliki meri od usode Kedaka. Penang leži na severozahodni obali Malajskega polotoka v istomenski črni ter je izredno važen zaradi težke industrije in velikih jeklar. Thomas je pripomnil, da je japonska ofenziva presenetila in ustvarila za Angleže zelo težak položaj in da te težkoče še niso bile premagane, kakor se je uplo. Doživeli smo, je dejal, nekaj neljubih presenečenj, pričakujemo pa še nadaljnja.

Angleške izgube pred Hongkongom

Tokio, 17. dec. (Domei). Japonski glavni stan je ob 15.20 objavil poročilo, v katerem pravi, da je japonska vojna mornarica, ki sodeluje z japonskimi četami v operacijah proti Hongkongu, potopila sovražno topničarko, 6 torpednih čolnov, razen tega pa hudo poškodovala en rušilec, dve topničarki ter neki parnik. Japonski mornariški oddelki so silovito obstreljevali ter hudo poškodovali Fort Odavies ter druge utrdbe na Hongkongu. Japonska mornarica nadaljuje skupaj z letalstvom svoje napade na to britansko kronsko kolonijo.

Napadi na angleške otoke na južnem Pacifiku

Tokio, 17. dec. (Domei). Japonski glavni stan je ob 15.30 objavil poročilo, da so ednice japonske vojne mornarice 16. decem-

Obisk Visokega komisarja v ljublj. javnih ustanovah

Ogled glavne pošte, javne kuhinje na velesejmu, splošne bolnišnice in univerzitetne klinike

Ljubljana, 17. decembra

Dopoldne je posetil Eksc. Visoki komisar važne javne ustanove v Ljubljani. Najprej je posetil glavno pošto, kjer ga je sprejel direktor g. Stukelj, ki mu je razkazal vse urade v tem poslopiju. Eksc. Visoki komisar si je zelo pozorno ogledal delo na pošti ter se v vsaki pisarni tudi dolgo časa razgovarjal z uradniki. Predvsem se je zanimal, koliko let služijo in kakšni so njihovi zasluži. S precejšnjim zanimanjem si je ogledal telefonsko centralo. Ko si je podrobno ogledal vse poslopije, se je odpravil s svojim spremstvom na ljubljanski velesejem.

Na veseličnem prostoru velesejma je ustanovljena javna kuhinja v nekdanjem Dolničarjevem paviljonu. V tej kuhinji, ki jo je organiziralo Pokrajinsko podporno društvo, bo dobilo vsak dan brezplačno hrano 500 potrebnih ljudi. V pošto bodo prišli predvsem brezposelni. Ta važna socialna ustanova bo odprta 1. januarja. Slovensko prebivalstvo je zelo hvalno za plemenito zamisel, saj bo mnogim našim ljudem preskrbela vsakdanji kruh.

Z velesejma se je odpeljal Visoki komisar v splošno bolnišnico. Tu ga je sprejel upravnik bolnice dr. Frian ter ga pozdravil v imenu vseh zdravnikov in ostalega osebja. Najprej so si gostje ogledali kuhinjo, ki zalaga z vodo paro za segrevanje grevcev vsa poslopja bolnišnice. V kuhinji so nameščeni trije kotli, v katerem pa bo zgrajen še četrti, v katerem bodo sežigali odpadke od operacij. V istem poslopiju so tudi mehanične delavnice, v katerih popravljajo razne operacijske instrumente. Eksc. Visoki komisar se je razgovarjal z delavci ter onim, ki imajo več otrok, tudi podaril primerne zneske denarja.

Odtod so odšli v novozgrajeno univerzitetno kliniko. Tu jih je sprejel predstojnik klinike prof. dr. Lavrič. Gostje so si ogledali veliko operacijsko dvorano, sobo za rentgenske preiskave ter vse bolniške sobe. Prof. dr. Lavrič je naprosil Eksc. Visokega komisarja, naj bi interveniral na merodajnih mestih, da bi dovolili dobavo raznih naprav, katerih dobava je sedaj zelo otežena. Eksc. Visoki komisar je obljubil, da se bo zavzel za to in napravil vse, da dobi klinika čim prej vse potrebne stvari. V bolniških sobah se je Eksc. Visoki komisar prisrčno razgovarjal z bolniki, zanimal se za njihove bolezni in jim želel, da čim prej okrevali. Prijetno je bilo njegovo snidenje z dečkom Frankom iz Preserja. Ko je Eksc. Visoki komisar zvedel, da je mali bolnik iz Preserja, ga je takoj vprašal, ako ga je videl, ko je bil na obisku v njegovi vasi. Franc je radostno odgovoril, da se ga od takrat še zelo dobro spominja. Temu dečku je Eksc. Visoki komisar poklonil kot božično darilo nekaj denarja, s katerim si bo lahko Franc kupil, kar si želi. Tudi v drugi sobi, kjer so mali otroci je Eksc. Visoki komisar ostal dalje časa in se zanimal za igre, s katerimi so se igrali. Ta soba ni videti, da bi bila bolniška, temveč je prava igralnica dece. Stene so živo poslikane s pestrimi slikami, ki jih je napravil akademski slikar Čargo.

Iz kirurškega oddelka so odšli gostje v prvo nadstropje klinike, kjer ima svoje prostore medicinska klinika. Predstojnik prof. dr. Lušický je razkazal gostom svetle snažne prostore, ki si jih je Eksc. Visoki komisar z velikim zanimanjem ogledal. Ko mu je predstojnik oddelka prof. Lušický izrazil nekater želje, je Visoki komisar obljubil, da bo zadevo uredil. Ko je Eksc. Visoki komisar videl, v kakšnem vzornem redu so vsi prostori tega poslopija, je želel prisotnim zdravnikom veliko uspeha pri njihovem delu ter se je po tem precej časa trajajočem obisku poslovil od njih.

Iz univerzitetne klinike se je podal v dermatološki oddelak. Tu ga je vodil po poslopiju šef-primarij dr. Demšar. V tem paviljonu je vse na temnem. Sobe so prepolne bolnikov. Eksc. Visoki komisar je napovedal, da se bo v pričetku prihodnjega leta takoj pričel graditi infektijski oddelak. To bo tudi začetek obnavljanja splošne bolnišnice po novem velikem načrtu, ki bo zagotovil vsa potrebna poslopja s čimer bo odpravljen pomanjkanje prostorov. S tem je bil tudi zaključen obisk oddelkov za zdravljenje bolnikov.

Eksc. Visoki komisar si je zatem ogledal v upravnem poslopiju bolnišnice načrte za gradnjo novih objektov in razširjenje že obstoječih paviljonov. Obljubil je, da se bo zavzel za ta velikopotezni načrt in obenem tudi določil, da se gradnja prične že v pričetku prihodnjega leta.

Naslednji obisk je veljal mestni klavnic. V imenu osebja ga je pozdravil direktor dr. Pestotnik, ki je nato vodil visoke goste po klavniških prostorih. Prav tako kakor povsod drugod si je tudi tu Eksc. Visoki komisar predvsem zanimal za življenjske razmere uslužbencev. Tu si je ogledal tudi skladišča masti in sira, ki jih ima v mestni klavnici Prevod.

Ko si je ogledal vse prostore, se je Eksc. Visoki komisar poslovil od g. direktorja in delavcev ter se nato odpeljal v skladišče Prevoja, ki je v nekdanji mlarni na Viču. Šef Prevoja za Ljubljansko pokrajino, polkovnik Carlo Strada, je Eksc. Visokemu komisarju obrazložil delovanje tega urada. V tem skladišču so živilske zaloge za Ljubljano in bližnje občine. V njem so velike zaloge živil, ki jih je preskrbela prebivalcem Ljubljanske pokrajine fašistična vlada. Eksc. Visoki komisar je dal še nekatera navodila g. polkovniku, nakar se je poslovil.

Po končanem obisku v skladišču Prevoja so se visoki gostje odpeljali v poslopje meščanske šole na Viču. Direktor meščanske šole g. Fakin je izrazil vdane pozdrave učiteljstva in učencev meščanske šole. Eksc. Visoki komisar se je zanimal, koliko učencev je že vključenih v novi mladinski organizaciji Ljubljanske pokrajine GILL. Prisotnim učiteljem in na kratko obrazložil vse plemenito delo, ki ga ima ta organizacija za slovensko mladino, in je pri tem poudarjal vsa dobra dela, ki jih je že izvršila ta organizacija za slovensko

šolsko mladino. Visoki gostje so odšli v pritlične prostore, kjer je pravkar obedovalo 110 otrok osnovne in meščanske šole v prostorni jedilnici. Ko so prispele Visoki komisar in ostali gostje v jedilnico, jih je mladina navdušeno pozdravila. Tri deklice so Visokega komisarja v imenu vseh otrok, ki dobivajo hrano v kuhinji GILL-a v meščanski šoli na Viču, prisrčno pozdravile ter mu izročile šopek lepega cvetja. Eksc. Visoki komisar je bil zelo vesel tega pozdrava in deklice tudi obdaroval. Eksc. Visoki komisar se je dalje časa mudil med mladino in se z otroki tudi razgovarjal. Ogledal si je tudi veliko snažno kuhinjo, v kateri pripravljajo vsak dan brezplačno hrano 110 otrokom.

Ko je odhajal iz velikega šolskega poslopija, so Visokega komisarja pred šolo pričakovali otroci, s katerimi se je prav tako precej časa razgovarjal. Zanimalo ga je, koliko ur imajo šolskega pouka in kako se kaj učijo. Želel jim je obilo uspeha pri učenju in jih vzdružil k nadaljnjemu marljivemu delu v šoli.

Končno je Visoki komisar obiskal še vojaško bolnico, kjer se je dalje časa mudil med bolnimi vojaki.

Rooseveltovi izpadi proti Nemčiji

Berlin, 17. dec. s. Predsednik Roosevelt je imel prelvčerašnjim dva govora, s katerima je skušal ameriškemu ljudstvu izbrisati iz spomina hude udarce v prvem tednu vojne ter ohraniti pri zavezniških vero v moč Zedinjenih držav, zlasti pa se odvrgni odgovornost za izbruh svetovne vojne od Bele hiše. Govor, ki ga je imel o priliki 150 letnice ameriške proklamacije človeških pravic, pravilo v tukajšnjih pristojnih krogih, predstavlja vrhunec zlagane retorike. Roosevelt si je upal imenovati celo ameriškega prezidenta Jeffersona, ki je stalno opominjal državo, naj se ne vmešava v vojne drugih držav in naj se ne druži z drugimi silami. Roosevelt je obtožil Nemčijo, Italijo in Japonsko, da hočejo spraviti svet v srelnji vek in odpraviti moralne in duhovne pridobitve civilizacije. Skušal je vplivati tudi na Južno Ameriko in je pripovedoval bajke o namenih osi in o bistvu narodnega socializma. Ni države na ameriškem kontinentu, je izjavil, ki ne bi posredno ali neposredno občutila vpliva ameriške proklamacije človeških pravic. Res je tako, pravijo v Berlinu. Vsi narodi Južne Ameriko čutijo washingtonske okove in nekateri med njimi so že prisiljeni k akcijam, ki so v nasprotju z zahtevami lastne svobode in suverenosti.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi, da je Roosevelt z grozo ugotovil, da stvarnost, vojne, ki se jo dolgo želel, pa se mu sedaj drugače razvija, kakor je pričakoval. »Glede žaljivk na naslov Nemčije in njegovih omemb nemških poskusov za obnovo najhujšega barbarstva«, smo zelo veseli, zaključuje list, da je končno prišel čas odgovora za dejanji.

Obsedeno stanje v Argentini

Buenos Aires, 17. dec. s. Argentinska vlada je soglasno odobrila ukaz, s katerim proglasa obsedeno stanje na vsem državnem ozemlju. Notranje ministrstvo bo podvelo potrebne ukrepe za izvedbo tega ukaza. Besedilo ukaza svemlja posebna pripomba, ki razlaga vzroke tega proglasa, ki je bil izdan zaradi težkega mednarodnega političnega položaja, ki zahteva, da se brani moralna nedotakljivost naroda. Sleherni delovanje, ki bi razpalilo strasti, povzročene zaradi izbruha vojne, mora biti zabranjeno. Razen tega je prepovedano razširjanje zlonamernih vesti o mednarodnem položaju ter objavljanje slehernega poročila, ki bi moglo motiti notranji mir.

Nesoglasja med pristaši de Gaullea in Angleži

Vichy, 17. dec. d. V francoskih službenih krogih so včeraj potrdili vesti o naraščajoči napetosti med pristaši generala de Gaullea in britanskimi službenimi krogi. Po poročilih, ki so jih prejeli francoski službeni krogi, so britanske oblasti v Siriji odvzele gaullistom vse važne upravne postojanke ter jih poverile Angležem. Gaullisti igrajo sedaj v Siriji le še podrejeno vlogo. Enako kakor v Siriji je tudi v nekaterih drugih francoskih posestvih. V Vichyju pričakujejo, da bo general Catroux najbrže potoval v Kairo, da bi tamkaj dosegel poravnano ter preprečil preganjanje in internacijo gaullističnih vodilnih osebosti, ki so jo odredile britanske oblasti zaradi tega, ker so se gaullisti upirali izvrševanju odredb britanskih oblasti.

Aretacije iraških prvakov v Bagdadu

Ankara, 17. dec. d. Včeraj je iz iraške prestolnice dospel vest, da so pustile oblasti aretirati 23 ugodnih osebnosti iz Bagdada, ki so bile odvedene nato v britanska koncentracijska taborišča, kjer naj bi ostale do konca vojne. Oblasti so utemeljile aretacije, češ, da so aretiranci pripadali tajni organizaciji, ki je namerala izvesti državni prevrat in odstraniti sedanjega ministrskega predsednika. Iraška vlada je odredila iraški policiji, da mora aretirati vse osebe, ki jih zaloti pri poslušanju atenske radijske postaje, kadar oddaja v arabščini. Vsi javni lokali so bili strogo posvarjeni, naj ne dopuščajo poslušanje teh oddaj.

Železniška nesreča v Subotici

Budimpešta, 17. dec. s. Zaradi pomote pri manevriranju sta se trčila v bližini kolodvora v Subotici dva tovorna vlaka. Nekaj vagonov je bilo uničenih. Nesreča je zahtevala 2 človeški žrtvi, mnogo železničarjev je bilo ranjenih.

Smrtna obsodba v Lodzu

Lodz, 17. dec. d. Posebno sodišče v Lodzu je obsodilo na smrt poljskega duhovnika Vinzentija Harasynovicza zaradi nedovoljene nošnje orožja. Njegov sluga, ki je vedel za orožje svojega gospodarja, je bil obsojen na pet let ječe.

Nagrade za setev žit

Ministrstvo za kmetijstvo in gozdovalstvo je želja, da se poveča pridelek žit, podeljevalo kmetovalcem nagrado 200 lir za vsak hektar površine, posejane v jeseni ali spomladi s pšenico, ržjo, ječmenom ali s soržico.

Nagrade bodo plačane obdelovalcem zemljišč v razmerju posejanih površin. Kmetovalci, ki želijo dobiti to nagrado, morajo izpolniti posebno prijavnico (obrazec se dobi pri občinskem uradu) in jo oddati občini v nadaljnje poslovanje.

Rok predložitve prijavnice za oziromne setve traja do 6. januarja 1942-XX. Predložiti se morajo posebne prijavnice za oziromno in posebne za jare setve; podatki morajo biti točni, sicer se prijavnica ne bo upoštevala.

Kmetovalci, izkoristite ugodno priliko ter posejte z jarmi žiti vse površine, ki so na razpolago, in predložite prijavnico pravočasno, da boste lahko deležni nagrad, dovoljenih od ministrstva za kmetijstvo in dolgovalce.

Prijave o jarih setvah se morajo predložiti občinskim uradom v roku enega meseca po izvršeni setvi.

Imenovanje direktorija Ljubljanskega Fašija

Ljubljana, 17. dec. 1941

Zvezni Tajnik je na predlog političnega Podtajnika Bojevniskega Fašija v Ljubljani imenoval naslednje tovariše za člane direktorija Bojevniskega Fašija v Ljubljani:

Aleksander Peracichione — vpisan v Stranko od 1. februarja 1921. — skvadrist — dobrovoljec v vojni 1915/18 — pohod na Rim — liktorski službeni trak — ornata svetinja za vojaške vrline — major pri Alpinih,

dr. Hektor Sardo — vpisan v Stranko od 28. marca 1927. — topniški podporočnik, prof. Josip Ciadmidaro — vpisan v Stranko od 23. marca 1933 — pešadijski poročnik,

Domink De Simone — vpisan v Stranko od 1. oktobra 1920 — skvadrist — dobrovoljec v vojni 1915/18 — pohod v Rim — službeni liktorski trak,

Peter Grassi — vpisan v Stranko od 1. marca 1929, pri inozemskem Fašiju v Ljubljani — borec v vojni 1915/18,

dr. Aldo Franchi — vpisan v Stranko od 13. marca 1918. ob fašističnem naboru — dobrovoljec v italijansko-abesinski vojni — dobrovoljec na zapadni fronti — vojni križec za zasluge — podporočnik Kr. Vojske,

dr. Placid Lombardo, vpisan v Stranko od 23. marca 1919.

Snoči se je v domu Fašijev sestaj direktorij Ljubljanskega Fašija pod predstvom Zveznega Podtajnika, ki je navzočim izročil pozdrav Zveznega Tajnika ter v njegovem imenu dal razna navodila za delovanje. Seja se je nato nadaljevala pod predsedstvom dr. Alezianja, političnega Podtajnika Ljubljanskega Fašija.

Delavnost odseka kmečkih gospodinj

Zaupnica Zenskega Fašija in Pokrajinska Tajnica odseka »Kmečkih gospodinj« sta v spremstvu nadzornika področja nadržovali tečaj domačega gospodinjstva v Preserju. Ogledali sta si podrobno prostore ter natančno proučili delovanje tečaja. Nato je zaupnica pojasnila gojenkam smoter in namen odseka »Kmečkih gospodinj«. Voditeljica tečaja se je zahvalila za poset ter je funkcionarkama priporočila dve posebno potrebni gojenki.

Imenovanje zaupnika državnih železničarjev

Ljubljana, 17. decembra

Tajnik Stranke je na predlog Zveznega Tajnika imenoval tovariša dr. Hektorja Sarda za zaupnika Fašističnega združenja državnih železničarjev za Ljubljansko pokrajino.

Hud potres na Formozi

Tokio, 17. dec. (Domei). Južni del otoka Formoze je danes ob 4.30 obiskal silovit potres, ki je poleg ogromne škode, ki jo je napravil, zahteval tudi 190 smrtnih žrtev, dočim je bilo 164 ljudi po doslej zbranih podatkih ranjenih. Po ugotovitvah meteoroloških postaj je moralo biti središče potresa v bližini mesta Kagi. Policijska prefektura na Formozi je v posebnem komunikativno objavila, da je bilo doslej izpod ruševin izkopanih 190 mrtvih trupel. 77 ljudi je bilo hudo, 87 pa lažje ranjenih. Popolnoma porušilo se je 612 poslopij, dočim je bilo nadaljnjih 918 poslopij hudo poškodovanih. Po zadnjih informacijah so bile v mestu Kagi na treh krajih prekinjene telefonske zveze. Komunikacije so bile razen tega prekinjene še na nekaterih drugih krajih.

Potres tudi v Turčiji

Carigrad, 17. dec. d. Včeraj so v mestu Mugli v pokrajini Kariji zopet občutili dokaj močne potresne sunke. Nekaj oseb je bilo ranjenih, vendar smrtnih žrtev to pot ni bilo. Gmotna škoda je precejšnja in je bilo okrog 80 stanovanjskih hiš in drugih poslopij precej poškodovanih.

Albanija v vojni z Ameriko in Anglijo

Tirana, 17. dec. d. Albanski službeni list objavlja odlok, s katerim je bilo razglašeno, da je Albanija v vojnem stanju z Zedinjenimi državami in Veliko Britanijo.

Gospodarstvo

Borba za nafto na Borneu

Kakor poročamo na drugem mestu, so se japonske oborožene sile izkrcale na britanskem delu otoka Bornea. Borba, ki se je s tem pričela za posest tega velikega otoka, ima predvsem namen, zagurati Japonski bogate izvore nafte na tem področju, ki je najbližje Japonski.

Otok Borneo ni samo največji otok v Vzhodni Indiji, temveč je tudi za Grenlandijo in Novo Zelandijo največji otok na svetu, saj obsega 734.000 km² in je za eno tretjino večji, kakor Pirenejski polotok, ki obsega le 589.000 km².

Severnozapadni del otoka pripada Veliki Britaniji. Angleško posest na Borneu tvorijo Severni Borneo, ki je neposredna angleška kolonija, in sultanat Brunei ter Saravak, ki sta ohranila pod britansko oblastjo še nekaj samostojnosti. Otok je zelo redko naseljen in šteje samo 2 in pol milijona prebivalcev; od tega odpade na angleško posest nekaj manj kakor 1 milijon prebivalcev (Severni Borneo 300 tisoč, Saravak 650.000 in Brunei 35.000). Sultanat Brunei obsega le bori 6500 km², vendar je v zadnjem desetletju področje tega sultanata postalo izredno važno, in sicer zaradi odkritja bogatih ležišč nafte. Tudi v Saravaku pridobivajo nafto. Do-

kler niso odkrili nafte, je bil ta ogromen otok v gospodarskem pogledu malo pomemben, čeprav so že prej pridobivali na otoku zlasti kavčuk, razne vrste elastičnega lesa in dišave.

Glavno mesto severnega Bornea Jesselton šteje komaj 6000 prebivalcev, glavno mesto sultanata Brunea, ki se prav tako imenuje Brunei, 20.000 in glavno mesto Saravaka Kuchin 35.000.

Produkcija nafte na britanskem delu Bornea se je v zadnjih letih približala letni količini 1.000.000 ton, od česar je odpadlo okrog 700.000 ton na produkcijo v Bruneju. V statistiki svetovne proizvodnje nafte za zadnje leto pred vojno (to je za leto 1938.) je bilo področje Severnega Bornea na 15. mestu med najvažnejšimi področji proizvodnje nafte na svetu. Ležišča nafte na tem področju izkorišča družba Sarawak Oilfields Ltd., ki pripada znanemu angleško-nizozemskemu koncernu petrolejske industrije »Koninklijke«. Skupna produkcija nafte v državah Vzhodne Indije, t. j. v Nizozemski Indiji, Burmi in severnem Borneu, pa znaša okrog 9 in pol milijona ton, od česar odpade na Nizozemsko Indijo 7,5 milijona ton.

Priključitev Bačke, Baranje, Prekmurja in Medjimurja k Madžarski

Iz Budimpešte poročajo, da je madžarski ministrski predsednik Bardossy preteklo soboto predložil poslanski zbornici »zakonski načrt o zopetni priključitvi, s katerim se zopet priključijo sveti madžarski kroni in se zopet združijo zavojevana južnomadžarska področja z državo.

Ta zakonski načrt določa, da vzame, madžarski narod zopet v svoje okrilje sinove južne Madžarske, ki so jim 23 let ostali zvesti. Ta področja se priključijo k mvižarskemu državnemu področju. Dokler ni mogoče izvesti na priključenem področju zakonitih volitev v državni zbor, bosta poslanska zbornica in magnatska zbornica na predlog ministrskega predsednika poklicali v poslansko zbornico 26 poslancev kot zastopnikov priključenega področja, državni namestnik pa bo na predlog vlade imenoval štiri člane v magnatsko zbornico.

Zakonski načrt pooblašča vlado, da izda vse ukrepe za uvedbo madžarske uprave, sodstva in gospodarstva uprave, kakor tudi pravnega sistema v priključenih pokrajinah. Nadalje vsebuje zakonski načrt določbe o pridobitvi madžarskega državljanstva. Brez posebnega uradnega odloka pridobijo madžarsko državljanstvo one osebe, ki to bile 26. julija 1921 po takrat veljavnih madžar-

skih pravnih predpisih brez dvoma madžarski državljanji in so na podlagi trianonske pogodbe postali državljani Jugoslavije, če so od 1. junija 1931 do 1. junija 1941 stalno bivali na priključenem področju. Madžarsko državljanstvo dobe avtomatično tudi žene takih državljanov in njihovi otroci v starosti do dokončanja 24. leta. Notranjemu ministru se prizna pravica odrediti državljanstvo osebam, ki so pokazale sovražno držanje nasproti madžarskemu narodu v času odcepitve teh pokrajin od Madžarske. To pravico ima notranji minister do 11. aprila 1946. Nadalje ima vlada pravico z drugimi državami rešiti vsa pravna, finančna in gospodarska vprašanja mednarodnega značaja, ki so v zvezi z zopetno priključitvijo. Nadaljnje določbe zakonskega načrta se nanašajo na odobritev izrednega kredita za izvršitev potrebnih nalog in na premoženje samoupravnih teles. Madžarska vlada mora urediti na podlagi pooblastila po tem zakonu izdati v šestih mesecih. Odobreni so vsi ukrepi vlade in ministrstva, ki se nanašajo na priključena področja, kjer zaenkrat ostanejo v veljavi dosedanje pravne norme, razen onih, ki so po svoji naravi v nasprotju s spremembo državne suverenitete.

Gospodarske vesti

== Proga Črnomelj-Vrbovsko je do polovice dograjena. Agencija Stefani objavlja podatke o železnica v Ljubljanski pokrajini, iz katerih je razvidno, da ima Ljubljanska pokrajina 201 km železnice, in to brez proge Črnomelj-Vrbovsko, katere gradnja je začasno ustavljena. Gradbena dela na tej progi bi bila lahko že končana letos v jeseni, če ne bi bilo vojne. Namen te proge je skrajšati zvezo med Ljubljano in Sušakom za 80 km in zvezo Ljubljane s Splitom za 30 km. Proga bo imela važen pomen za neposredni promet med Ljubljansko pokrajino in Dalmacijo. Doslej je proga do polovice dograjena in je bilo za gradbene stroške potrošeno 67 milijonov din. Važna je pri tem okolnost, da je predor pri Vrbovskem v dolžini 2258 m v vsej dolžini navrtan in da je 700 m predora že obzidanega. Prav tako je že dograjen viadukt pri Vrbovskem.

== Nezakonita prodaja tekstilnega blaga. Visoki komisariat je razglasil: Iz dobrih informacij izhaja, da prodajalci na drobno prodajajo blago iz oblačilne in opremne stroke, za katero je predpisana prodaja na osebne izkaznice, ne da bi odvezli zalevni odrezek izkaznice, in po mnogo višjih cenah kakor so predpisane; dalje se vidi, da se je razvila tajna trgovina s tkaninami in drugimi predmeti oblačilne stroke pri krošnjariji. Ti prejemajo blago od proizvajalnikov in trgovcev, ki niso izpolnili dolžnosti glede prijave inventarja. Nadzorstvo nad širjenjem takšnih prestopkov mora biti trajno in strogo in ga morajo vsi policijski in nadzorstveni organi. Poleg predpisane ovadbe sodni oblasti se morajo težji primeri prijaviti Visokemu komisariatu, da se proti kršiteljem uvedejo vse sankcije.

== Na Spodnjem Stajerskem morajo prijaviti terjatve proti bivši Jugoslaviji. Šef civilne uprave za Spodnjo Stajersko je objavil poziv, po katerem morajo vse fizične in pravne osebe, ki stanujejo ali imajo sedež na Spodnjem Stajerskem, prijaviti do 31. decembra svoje terjatve in pravice do bivše jugoslovanske države in do njenih banovin, ustanov in fondov. Prijavitelj morajo terjatve in pravnih poslov in storitev, terjatve na podlagi državnih ali od države zajamčenih obveznic (obveznic jugoslovanskih, bosanskih, dalmatinskih, kranjskih, hrvaško-slavonskih, srbskih in črnogorskih posojil), terjatve na podlagi državnih blagajniških bonov in obveznic Državne hipotekarne banke iz leta 1910. in 1911. in vse ostale terjatve in pravice, ki so pravnoveljavno obstajale pred 15. aprilom t. l. ali so bile do tega dne nasproti jugoslovanskim obla-

stvom uveljavljene. Prijavo morajo podati tudi oni, ki razpolagajo s takimi terjatvami ali imajo vrednostne papirje v shrambi. Izvzete pa so od prijave delnice, zastavni listi in komunalne obveznice, terjatve in pravice nasproti denarnim zavodom, ki jih upravljajo komisarij, terjatve nasproti bivši Jugoslovanski narodni banki, Državni hipotekarni banki, Privilegirani agrarni banki, Poštni hranilnici, terjatve nasproti občinam, terjatve iz naslova nevnovnenih kuponov, terjatve iz naslova povračila škode zaradi vojne in terjatve bivših jugoslovanskih uradnikov in javnih uslužbencev iz službenega razmerja. Prijavitelj pa se morajo zahteve za izročitev kavcij v gotovini ali vrednostnih papirjih.

== Monopol za prodajo mineralnega olja na Hrvaškem. Že pred meseci smo poročali, da bo ustanovljena na Hrvaškem posebna delniška družba, ki bo imela izključno pravico trgovanja z mineralnimi olji in pogonskimi gorivi. Na podlagi posebnega zakonskega dekreta je bila 9. decembra v Zagrebu ustanovljena ta družba z imenom »Paklina« d. d. Ta družba ima izključno pravico prodaje mineralnega olja in tekočega goriva na vsem področju Hrvaške. Delniška glavnica znaša 5 milijonov kun in je 60% delnic vpisala država. Za predsednika upravnega sveta je bil izvoljen inž. Džamonja.

== Ariziranje hrvaškega gospodarstva. Na Hrvaškem so doslej v nearijskih gospodarskih obratih postavili okrog 2000 komisarjev. Največ izdovskih podjetij odpade na Zagreb, Sarajevo in Osijek.

== Začasna prepoved prodaje nepremičnin na Bolgarskem. Da se prepreči speculacija z zemljo in hišami je bolgarski ministrski svet na podlagi zakona o civilni mobilizaciji začasno odredil, da se prepove prodaja nepremičnine imovine. V kratkem bo bolgarska vlada izdala uredbu, ki bo določila, v kakšnih mejah bo v bodoče dopuščena prodaja nepremičnin.

== Dalekosežne omejitve gotovinskih plačil v Grčiji. Poročilo smo že o pripravi za omejitve gotovinskih plačil v Grčiji. Sedaj poročajo iz Aten, da je grška vlada odredila prepoved gotovinskih plačil za zneske preko 30.000 drahem. Tako plačila se smejo v bodoče izvršiti samo preko denarnih zavodov ali s čekom. Ta ukrep ima na eni strani namen razširiti omejitve gotovinskih plačilni promet in omejiti denarni obtok, na drugi strani pa naj se ilegalni trgovini onemogoči nakup živil in drugega blaga na deželi proti gotovini. Uvedba plačil s čeki ki se glasijo na ime, bo blavstvu tudi omogočila kontrolo o denarnem poslovanju nelegalne trgovine.

== Uvedba tipiziranih tkanin v Belgiji. V teku decembra bodo v Belgiji izdali drugo oblačilno karto, istočasno pa bodo uvedene enotne tipizirane tkanine. Odsej bodo smele tvornice izdelovati le 100 različnih vrst tkanin, medtem ko so doslej izdelovale 3000 do 4000 vrst. Tako bodo n. pr. za damske plašče izdelovali le eno vrsto blaga, ki pa bo v raznih barvah in vzorcih. Lukusno blago se ne bo več izdelovalo. Novi produkcijski program upošteva predvsem potrebe delovnega prebivalstva. Uvedba tipiziranih tkanin bo imela za posledico preosnovno celotne tekstilne produkcije in bodo obratovanje v nekaterih tvornicah docela ustavili. Nove tipizirane tkanine bodo prišle na trg v začetku prihodnjega leta.

Obnovite naročnino!

Svečana otvoritev prve šolske kuhinje GILL-a v novomeškem okraju

Novo mesto, 17. decembra

V letošnjem letu je bila eno najbolj prečeh vprašanih doljenjske metropole prehrana šolske mladine preko zimskega meseca. Do letošnjega leta je organizirala to prehrano novomeška dijaška kuhinja, ki je imela svoje lepo urejene prostore v novozgrajeni meščanski šoli. Vsako zimo je v tej kuhinji prejemale hrano razen 40 dijakov gimnazije, še 13 dijakov meščanske šole in 42 učencev ljudske šole. Na veliki petek pa je bila porušena meščanska šola in s tem je tudi dijaška kuhinja izgubila svoje prostore, šolska mladina pa je prišla v nevarnost, da bo morala preko zime gladovati. Vendar je mestna občina pravilno domela izredno važnost nadaljnjega obstoja te človekoljubne ustanove in je stavila dijaški kuhinji na razpolago kuhinjo in jedilnico v prostorih mestne šolnice. Odbornikom dijaške kuhinje pa se je z zgledno poštrevnostjo posreželo nabaviti kuhinjsko opremo in nujne zaloge živil. Na ta način je bilo omogočeno dijaški kuhinji tudi letos pričeti z delovanjem, vendar v omejenem obsegu, ker je v zavetišču zaradi majhne kuhinje morala kuhati v treh obrokih. V letošnjem šolskem letu je dijaška kuhinja lahko sprejela na hrano samo 23 najrevnejših dijakov, dočim je prejšnja leta poleg 50 do 60 dijakov prehranjevala tudi 40 šolarjev.

V zimskih mesecih se je torej sedaj pojavil problem prehrane šolarjev, čigar rešitev pa je bila dijaški kuhinji zelo otežena zaradi pretesnih prostorov in občutnega pomanjkanja živil. Vedno bolj pa se je kazala potreba, da se vsaj za najodjadnejše in najrevnejše šolarje nudi tudi preko letošnje zime potrebna prehrana. Ta prizadevanja je močno podprl novomeški okrajni civilni komisar g. dr. Ottone Griselli in s pomočjo GILL-a je bila v ponedeljek svečana otvoritev nove ustanove.

Nova šolska kuhinja GILL-a je uredila prostore v bivši Magolčevi gostilni na glavnem trgu. K slavnostni otvoritvi lepo urejenih prostorov so v ponedeljek popoldne pri-

šli inspektor GILL-a g. Varini in vsi predstavniki novomeških vojaških in civilnih oblasti z okrajnim komisarjem g. dr. Ottonom Grisellijem na čelu. Šolsko kuhinjo je otvoril z daljšim govorom inspektor GILL-a g. Varini, ki se je najprej zahvalil vsem vojaškim in civilnim predstavnikom za prisotnost, ki daje tej pomembni svečanosti še posebno vzvišen izraz. Današnja otvoritev je prva v novomeškem okraju, sledile pa ji bodo otvoritve prepotrebni brezplačnih kuhinj tudi v vseh ostalih občinah novomeškega okraja, saj bo samo v tem okraju prejemale 1553 šolobveznih otrok brezplačno hrano. V izpolnjevanju svojega širokega programa si GILL prizadeva, nuditi najrevnejši šolski deci preko zime zdravo in zadostno hrano, za kar gre zahvala Duceju, ki je razširil to človekoljubno ustanovo tudi na Ljubljansko provinco. V imenu Duceja je g. Varini izročil novomeško kuhinjo svojemu namenu.

Nato je okrajni civilni komisar g. dr. Ottone Griselli nazdravil Kralju in Duceju, nakar se je v imenu učencev zahvalil predstavnikom GILL-a in komisarju g. dr. Griselliju šolski upravljatelj g. Resman za visoko naklonjenost in za globoko razumevanje največjih potreb naše šolske mladine. Šolska mladina bo znala tudi v bodočnosti pravilno ceniti plemenito pomoč Italije. Sledil je ogled prostorov. V šolski kuhinji bo skozi štiri mesece prejemale brezplačno hrano 20 dijakov meščanske šole in 50 učencev ljudske šole. Hrana bo vsebovala samo znanstveno raziskane hranilne snovi najvišje kakovosti, ki je potrebna doraščajoči mladini za nemoten telesni in duševni razvoj.

Otvoritev prve brezplačne šolske kuhinje je vsa novomeška javnost pozdravila z vidnim zadovoljstvom. Človekoljubna prizadevanja GILL-a so vzbudila med prebivalstvom čut hvalečnosti do plemenite ustanove, ki posveča vso skrb zdravju naše mladine in vrti veliko socialno akcijo, saj je posebno za najrevnejše starše najtežje breme izdatna prehrana otrok v zimskih mesecih.

Marija Erjavčeva †

Danes bo pri Sv. Križu pokopana vdova slovenskega prirodopisca in pisatelja Frana Erjavca, 88 letna gospa Marija Erjavčeva. Samo ožjemu krogu je bilo znano, da v Ljubljani še živi življenjska tovarišica leta 1887, umrlega »slovenskega Brehma«, neprekošnjivega našega opisovalca živalskega sveta, dobrega ljudskega pisatelja, znanstvenika in kulturnega delavca. Sedaj je umrla gospa, ki je nekot kot srečna soproga profesorja Frana Erjavca sprejemala pesnika Simona Gregorčiča, dr. Valentina Zarnika in druge Erjavčeve prijatelje. V ožjem rodbinskem je prav do zadnjega živo spominjala lepih časov svojega življenja ki jih je tako kruto zagrenila nagla smrt sina edince in zgodnja smrt Frana Erjavca.

Marija Erjavčeva se je rodila leta 1853. rodbini Ferlija v Senožcah na Krasu. Starše je izgubila že zgodaj in jo je dal skupno z drugimi otroci vzgajati veletrgovca Tripp. Mladost je preživela delno v Vidmu, delno v Gorici, kjer se je šolala pri Uršulinkah. Kot devetnajstletno dekle se je poročila (1871) z goriškim profesorjem prirodopisa Franom Erjavcem. V srečno rodbinsko življenje, iz katerega je poteklo troje otrok, je udarila kakor strela nepričakovana smrt osemletnega sina Miljutina, ki je silno potrla starše. Medtem ko je prof. Erjavce mo-

žato prenašal svojo boleš, je žena klonila in zbolela, ter se dolgo časa ni mogla izkupati iz težke potrtosti. Dne 14. januarja leta 1887, ji je umrl tudi soprog, ki ga je za lela možganska kap. Ostali sta ji hčerki Ljudmila in Milena, ki sta se zaradi materine bolezni šolali pri škofjeleških Uršulinkah. Ljudmila je postala učiteljica in je do nedavne upokojitve poučevala na ljubljanski Mladici, Milena pa je bila učiteljica glasbe.

Erjavčeva rodbina je ostala do prve svetovne vojne v Gorici. Vojni vihar jo je prisilil, da se je preselila v Krško, kjer je vdova Frana Erjavca preživela osem let, dokler se ni preselila v Ljubljano h hčeri učiteljici. Tu je gospa Erjavčeva s hčerama živela v Levstikovi ulici, blizu ulice, ki nosi ime po njenem zasluženem možu.

Marija Erjavčeva je bila inteligentna in živahna gospa. V mlajših letih se je mnogo zanimala za slovstvene pojave in je tudi sama pisala podlistke v »Soci«. Zadnja desetletja življenja so ji potekala v mirnem rodbinskem zatíju. Kljub visoki starosti je ohranila prav do poslednje ure duševno bistrost in še pol ure pred smrtjo se je zanimala za vojne dogodke. Ugasnila je nenadno, lahko, brez trpljenja, kakor ugasne luč, ki ji je zmanjkalo olja. Bodi ji lahka domača zemlja!

Gradnja novomeškega stadiona zagotovljena

Novo mesto, 15. decembra

V nedeljo je bila sklepna seja novomeškega Elana, na kateri so načelniki vseh sekcij kluba obširno poročali o delovanju posameznih sekcij v tem letu. Za lahko atletsko sekcijo je poročal g. Dušan Povh. Sekcija je v tem letu izredno uspešno delovala in prekosila delovanje v zadnjih letih. Prav posebno lepe uspehe je dosegla ženska lahkoatletična ekipa, ki je v mnogih disciplinah celo opetovano odnesla zmago nad najboljšimi ljubljanskimi atletinjami in si zaslužen priborila v pokrajinskem prvenstvu častno drugo mesto. Moška ekipa se je po dolgih letih spet udeležila pokrajinskega prvenstva in razen internih mitingov tudi organizirala dvoboje Dolenjsko-Notranjsko. Poročilo g. Povha je bilo soglasno sprejeto in je bila vodjena sekcija g. Povhu in Vovku izrečena zaupnica s pohvalo.

Kratko je poročal za teniško sekcijo načelnik g. inž. Medic. Tudi to poročilo je bilo soglasno sprejeto, vendar je odbor ugotovil, da je teniška sekcija v nasprotju z lahkoatletsko v letošnjem letu popustila in bi morala pač v prihodnjem letu vložiti več truda za popularizacijo tako tepega sporta.

Prav zanimivo je bilo skrbno sestavljeno obširno poročilo nogometne sekcije; poročal je načelnik g. Not. Nogometna sekcija je bila letos novo ustanovljena. Takoj v pričetku delovanja je pokazala prav lepe uspehe in si je zaslužen priborila pomemben naslov dolenjskega nogometnega prvaka ter vstop v prvi savezni razred. V prvenstvu je nogometna enajstotica sicer delno razčarala, vendar je krivda na poslednjih slabih rezultatih prvenstveno v pomanjkanju primerne igrarice za trening, kar povzroča nehomogenost enajstotice. Mnogo premalo paznje na je nogometni sekciji po tem poročilu posvečal matični odbor kluba. Po burni in daljši debati je bilo poročilo g. Notu zavrnjeno in je odbor določil 4 odbornike, ki bodo podrobno proučili to poročilo, nakar šele bo matični odbor izdal svojo dokončno odločitev o sprejemu ali odklonitvi poročila. Glede na nasprotstva, na katere je naletel kot načelnik nogometne sekcije, je g. Not podal ostavko.

Pri slučajnostih je predsednik sodnik g. Jeričo poročal, da je prejel od zaupnika CONI-a poročila g. Cumerja in predstavnikov mestne občine zagotovilo, da se bo nemudno pristopilo h gradnji »portnega stadiona« v Kandiji in so vsi zadevni krediti že na razpolago. Na ta način bosta Novo mesto in Elan končno dosegla takozvano lepo in potrebno sportno igrarico, s čimer šele bo v celoti omogočeno napredek sportnega življenja. Gradnja stadiona se bo pričela že te dni in bo stadion v pomladni se-

zoni že lahko sprejel prve predstavnike novomeškega sporta. Vsekakor pa bi bilo priporočljivo, da bi bila gradnja stadiona dovršena do pomladi, kar bi bila najlepša nagrada novomeške občine marljivemu Elanu, ki bo obhajal v začetku prihodnjega leta že dvajsetletnico živga, marljivega in plodovitega dela za razvoj sporta na Dolenjskem.

Prvi sestanek odbora za zasebno zavarovanje

Ljubljana, 17. decembra.

Predvčerajšnjim ob 18 uri se je v vladni palači prvi sestaj odbor za zasebno zavarovanje, ki je bil ustanovljen v smislu dekreta št. 53 Visokega Komisarja. Sestanku je predsedoval osebno Ekselencija Emilio Grazioli. V teku setanskega so bila proučena razna vprašanja, ki se tikajo zasebnega zavarovanja v naši pokrajini.

Visoki Komisar na umetniški razstavi

Ljubljana, 17. decembra

Visoki Komisar Ekselencija Emilio Grazioli je obiskal včeraj popoldne razstavo, ki so jo priredili naši impresionisti v razstavnih dvorani galerije Obersnel na Gospodski cesti.

Ekselencija Emilio Grazioli, ki so ga spremljali kr. tiskovni ataše dr. Joannin, majorja Pelagij in Lombardi, ter kapitan Spacafora, je sprejel in pozdravil na razstavi nestor umetnikov v novi pokrajini mojster Rihard Jakopič ter razstavljalca akademski slikarja Matija Jama in Matej Stern.

Visoki Komisar si je pozorno ogledal razstavo pokrajni, portretov in tihotilij, ter je pred odhodom iskreno čestital razstavljalcem sprčo visoke umetniške vrednosti razstavljenih del.

Rektor in profesorji univerze pri Visokem Komisarju

Ljubljana, 17. decembra

Pred včerajšnjim jutraj je Visoki Komisar sprejel v vladni palači rektorja in profesorja ljubljanske Univerze. Rektor je prečital spomenico z udanostnimi pozdravi in o lojalnosti akademskega profesorstva zboru Visoki Komisar se je zahvalil za pozdrav ter se je nato razgovarjal z navzočnim glede raznih vprašanj, ki se tičejo naše univerze.

Nestor naših znanstvenikov o Vodnikovi družbi

Nestor naših znanstvenikov, sloveči naš geograf g. dr. Ferdo Seidl kljub visoki starosti pozorno zasleduje vse javno življenje, še posebno na kulturnem področju. Včeraj nam je poslal naslednje pismo o Vodnikovi družbi:

Pravkar smo dobili že davno zaželeno, težko pričakovano knjigo »Vodnikove družbe: »Vodnikovo pratiko« in Jarčevopovest »Jalov doma«. Dolenjci smo letos posebno zadovoljni z obema knjigama, ker je prišla v njih naša ljuba doljenjska stran še prav posebno do veljave, zlasti v »Pratiki«. Pa tudi avtor »Jalovega doma« Mr. Jan Jarc, čigar globoka vsebina pretresa, je Novomešan. Posebno smo se razveselili tudi pisane Vodnikove pratike, v kateri nam je tako simpatično prikazal po svojih »Prebiskih na Ljubljanskem pokrajin« naš znan est. dr. J. C. Oblak Dolenjsko kot »stožer Ljubljanske pokrajine« z značilno zajemljivo svojo besedo, ki ne more zatajiti tudi krajskega občutka. Pa tudi drugi spisi v Pratici so nas razveselili, tako da upajmo, da se bo število Vodnikovcev na Dolenjskem v novih razmerah podvojilo, potrojilo. Ferdo Seidl.

Z Gorenjskega

Državni minister dr. Frick je bil v ponedeljek sprejet v Celovcu z velikimi slovesnostmi. Vse Celovce je bil v zastavah. Ko je ob pol 18. uri prispel vlak, je ministrar pozdravil gauleiter dr. Rainer, dekleta v narodnih nošah pa so mu izročile šopke. Minister se je v gauleiterjevem spremstvu odpravil v Moserjev hotel k večerji. Nato je bila velika manifestacija v dvorani hotela Sandwirt. Izpogovoril je tudi minister dr. Frick, ki je zlasti naglašal pomen razširjene Koroske za nemško državo. Zahvalil se je uradništvu za poštrevnostno službo v vojni in je zaključil z besedami, da velja za vsakega Nemca samo ena parola: »Naprej do končne zmage!« Gauleiter dr. Rainer je ministru zagotovil, da bo Koroska vedno izpolnjevala svojo nalogo in da bo to najlepša zahvala obmejne pokrajine Adolfu Hitlerju.

Učiteljski naraščaj. Po dovršitvi učiteljskega tečaja so včeraj nastopili službo absolventi in sicer 14 učiteljev in 37 učiteljic. Polovica izmed njih je namenjena na Gorenjskem. Slovo iz zavoda je bilo 13. decembra v Glasbeni dvorani v Celovcu, kjer je imel nagovor ravnatelj učiteljskega Andorluh.

O dovoljenju za vojaške poroke. Lsti objavljajo objavo nemškega vrhovnega poveljstva, da vojniki pod 21. letom starosti ne smejo dobiti poročnega dovoljenja. Samo v nujnih primerih se lahko izda tako dovoljenje vojakom v starosti od 18. do 21. let. Toda potrebno je, da pristojno sodišče prizna polnoletnost in sposobnost za zakon. So lišče mora pred izdajo dovoljenja natančno poizvedeti o družinskih zadevah mladega ženina. Šele po odobritvi sodišča izda dovoljenje tudi vojaška oblast.

Obnovite naročnino!

Iz Spodnje Štajerske

Smrt na fronti. V šostanj je prispela novica, da je 22. novembra padel na vzhodni fronti Hubert Lichtenegger, šostanjski rojak. Bil je prostovoljec pri ogledovalnem oddelku SS. Star je bil šele 20 let. Bil je sin-edinec znane šostanjske družine Lichtenegger-Hauke.

Prva razstava igrac v Mariboru. Nemška mladina je preteklo soboto odprla v mariborskem gradu svojo razstavo. Pripravila je več sto lutk, vojakov, otroških sobic, zibelk in različne otroške igre. Mladina je vse to izdelovala dolgo tedne in bo za božič razveselila z darili več tisoč siromašnih otrok. Podobno razstavo je priredila tudi celjska mladina, kjer so razstavo »drpili« preteklo nedeljo v mali dvorani Nemškega doma. Razstavljenih je 3500 igrac, ki jih je izdelala mladina v vsem celjskem okrožju.

Civilne poroke. V občinskem uradu v Šmarjeti pri Ptujju so se poročili: Bogomir Toplak z Marjo Bombekovo, Jože Žher z Marjo Kranjčevico in Alojz Šešterko s Frančiško Toplakovo. Uradnik jim je v nagovoru naglasil pomen zakona in družine v nemški državi.

Voditeljski zbor v Mariboru. V nedeljo se je v Mariboru zbralo 150 voliteljev in voditeljev mladinskih oddelkov iz vsega mariborskega okrožja. Čuli so predavanje o zgodovini Kočevjarjev in o njihovi preseleltvi v brežsko-krški okraj. Nadalje so dobili navodila, kako morajo v sedanjih vojni vzgajati mladino. — V Celju je bil pretekli petek sklican zbor krajevni voditeljev. Politični komisar Dorfmeister je o.sirno orisal politični in vojaški položaj, naglašujoč, da mora zaledje biti opora vojski. Obravnaval je tudi vprašanje prehrane v celjskem okrožju. — Prejšnji dan je bil enak zbor v Brežicah, kamor se je pripeljal tudi vodja Heimabunda, Franc Steindl. Okrožni vodja Svoboda je dal navodila za delo v letošnji zimi.

Okrožno vodstvo za Maribor-okolico je sklicalo zborovanje, ki so se ga poleg krajevni voditeljev in uradniškov okrožnega vodstva udeležili tudi razni predstavniki, med njimi zvezni vodja Heimabunda, Franc Steindl. Ta je priporočal, naj bodo krajevni voditelji tudi v bodoče pripravljeni k poštrevnosti. Nato je okrožni volja v imenu vseh prisotnih prisegel, da bodo vsi skupaj še nadalje zastavljali svoje sile za izgradnjo gomovne.

Zborovanje v brežiskem okrožju. V Winklejev tovarni kopal v Ševnici je bil sklican zbor delavstva. Prav tako je bilo sklicano delavstvo Jugotannna. Govoril je vodja delovno političnega urada od okrožnega vodstva v Brežicah, Vogler, ki je naglašal naloge štajerskega Heimabunda in je predloval delavstvu dolžnosti in naloge v obratih.

Štajersko deželno gledališče iz Grada je zadnji čas gostovalo v Mariboru in v Celju z igrjo Franca Nabla »Trieschubel«, ki je pred leti šla uspešno čez razne nemške odre.

Kdo sme na dopust? Lsti objavljajo podrobna navodila, kdo se sme letošnje zimo peljati na dopust v kakšno zdravilišče ali zimovališče. Prvenstveno pripada pravica dopustnikom oborožene sile, delovne službe in organizacije Todt. Izkazati se morajo z dopustnim listom. Nadalje imajo pravico do vožnje na dopust delavci in nameščenci oboroževalne industrije ter oni, ki so zaposleni v gospodarstvih in poljetjih, važnih za življenje vojskujoče se Nemčije. Izkazati se morajo s potrdilom podjetja. Od samostojnih poklicev se lahko peljejo na dopust tisti, ki opravljajo vojaško važno delo (dobaviljači, zdravniki itd.). Izkazati se morajo s potrdilom svoje stanovske zbornice. Vsi ti se lahko peljejo na dopust s svojimi družinskimi člani. Posebna dovoljenja veljajo tudi za matere z otroki do 6. leta. Kdor ne pripada tem skupinam, mora potrditi do 31. marca 1942, ko bodo izdane nove določbe. Lsti zlasti tudi opozarjajo, da imajo samo zgoraj imenovani pravico do vožnje ob božičnih praznikih.

Iz Hrvatske

Zagrebski hotel Astoria je dobil novega lastnika. Bivši Pogod, zdaj delniška družba Plodina je kupil nekdanji hotel Astoria v Potrjinski ulici v Zagrebu. Zgradbo bo Plodina uporabila za svoje uradne prostore. Hotel Imperial v Frankopanski in hotel Tri gavrana v Jurisčevi ulici, ki so ju za nekaj časa preuredili v uradne prostore, pa bosta v kratkem vrnjena svojem prvotnemu namenu, s čimer bo razvoju tujeskega prometa znatno pomagano.

Sprememba zakona o zavarovanju delavcev. Na povabilo ministra korporacij dr. Lovra Sušiča so se v ponedeljek »sali« v Zagrebu strokovnjaki ministrstva ter zastopniki zavarovalnih ustanov in delavskih organizacij. Strokovnjaki ministrstva

so na sestanku tolmáčili omenek zakona o zavarovanju delavcev, ki so ga zavarovalne ustanove svoj čas predložile v obdobje.

Reševanje invalidskih zadev. Vrnovno invalidsko sodišče, ki se je osnovalo v Zagrebu, je v dveh mesecih svojega obstanka rešilo 2100 invalidskih zadev. To pa je le majhno število predloženih prošaj in pritožb, saj je sodišče prevzelo iz Beograda okrog 10.000 aktov. Vrhovnemu invalidskemu sodišču predseduje g. Lesić, stalno pa zasedajo trije senati, ker se je izkazalo, da en sam, ki je prvotno deloval, ne zmaga obilnega gradiva.

Nemški tečaj v Bosni in Hercegovini. Nemška akademija iz Monakovega je v Mostaru otvorila nemške jezikovne tečaje. Živahno se udeležuje tudi nemška kolonija v Sarajevu ter s podrobnim delom utrjuje hrvatsko-nemško sodelovanje.

Preki sod lahko razglasa tudi zaporne kazni. Zagrebške »Narodne novine« so objavile dodatno poglavnikovo odredbo, po kateri sme preki sod in potujoči preki sod v lažih primerih namesto smrtno kazni izreči udi kazni ječe do najmanj treh let.

Uvedba vojaške lahke službe. Ministarstvo hrvatskega domobranstva je objavilo, da se državnim upokojenci, zlasti upokojeni oficirji, pa tudi zasebniki izpod 65. leta, ki so pošteni Hrvati, sprejmejo v državno lahko službo proti posebni nagradi.

Zagorski sabor v Krapini. V nedeljo 21. t. m. bo v Krapini takozvani zagorski sabor. V zvezi s saborom bo tudi veliko javno zborovanje, na katerem bodo nastopili eden izmed ministrov kot zastopnik vlade, veliki župan Stjepan Urović in poverjenik Ante Jedvaj.

Neoznejen delavec je v novembru potreboval za svoje življenje 1488.50 kun. Po najnovejši številki socialno-statistične revije »Index« povzamemo, da so življenjski stroški neoznejenega delavca na Hrvatskem znašali v septembru 1266.03, v oktobru 1346.33, v novembru 1488.50 kune. Za delavsko družino štirih članov so te številke naraščale v tem razdobju takole: v septembru 3361.34, oktobru 3562.65, v novembru pa 3960.55 kune. Medtem ko se staranje v tem razdobju niso povšile, so naraščale cene hrane, obleke, obutve, kurjave in razsvetljave.

Božična drevesca na metre. V petek so v Zagrebu začeli prodajati božična drevesca, katerih prvi transport je prispel z Vrha Treh kraljev v Hrvatskem Zagorju. Božična drevesca se letos prodajajo na metre in sicer je njih cena 60 kun za meter.

Po 3 jajca za božične praznike. V ponedeljek so na zagrebškem trgu začeli prodajati jajca za božične praznike. Na vsako živilsko izkaznico se proti odrezku posebne kuponu dobe po 3 jajca na osebo.

Za smotnješko izkorišćanje vodnih sil. Reke Mražnica, Korana in Dobra prenosejo celo vrsto slapov — prvi dve večjih, močnejši, zadnja pa nekaj manjših — ki doslej nikakor niso v zadostni meri izkorišćeni, čeprav predstavljajo ogromno količino delovne sile. Slapovi Mražnice bi prav lahko nudili električno silo za Generalni Stolp in okolice vasi. Doslej je na Mrežici zgrajena ena sama večja žaga, katere lastnik si je omislil tudi elektriko za svoja poslopja. V resnici pa je ob Mrežnici postora še za mnogo mlinov, žag in podobnih naprav. Zdaj, piše »Nova Hrvatska«, bo v tem pogledu več narejenega, ko na vseh področjih narodnega gospodarstva opažamo napore za čim večji in čim boljši napredek.

Lokomotiva podrla kočijaža. Na železniškem prelazu v Varaždinu se je te dni primerila prometna nesreča, ki samo po sebi ni zahtevala človeškega življenja. Kočijaž Mijo Kamiški je s svojim vozom prispel do železniške proge, in ker na prelazu ni zapomnil, je iz previdnosti izstopil, da se ozre, ali morda ne prideja vlak. Komaj je stopil na tir, pa je pridvela lokomotiva, ga podrla in ga delj časa vlekla s seboj. Vsi, ki so bili priče nesreče, so že mislili, da je po njem, Kamiški pa je, hvala bogu, dobil le nekaj lažjih poškodb.

Vprašanje o ureditvi trga pred zagrebškim kolodvorom. V zvezi z gradnjo novega poštnega poslopja tik glavnega kolodvora v Zagrebu se arhitektom in inženjerjem zastavlja težaven problem o ureditvi prometa na tej najbolj prometni točki hrvatske prestolnice. Po vsej dolžini Banimirove ulice in preko kolodvorsko-pštne trga je projektirana 35 metrov široka avtostrada. Zagrebški inženjerji predlagajo, naj se od tramvajške postaje pred kolodvorom do kolodvora zgradi 6 metrov visok prehod za pešce na ta način, da se z mostom ali s pasajami premosti lokalni, vozovni in prehodni avtomobilski promet, ki je tu izredno živahen. Zgradba enake pasaje bi bila potrebna tudi pri pošti. Ureditve parkiranja tovornih voz in avtomobilov pred pošto in kolodvorom ter ureditev avtobusne postaje je eno najvažnejših podrobnosti celotnega prometnega vprašanja. Društvo hrvatskih inženjerjev je dalo pobudo, naj se razpiše natečaj za idejne skice urbanistične rešitve kolodvorsko-poštnega vprašanja v Zagrebu.

Kračunom se bližamo

Kračunom se bližamo, dnevom zimskega sončnega obrata. Tako vsaj so jih imenovali davni pradedi, ko so bili še pogani, ki so poedine dobre in zle sile prirode drug-nili na stopnjo božanstva. Pogani so ostali precej dolgo tudi še po naselitvi v novi domovini, kamor so prišli v šestem veku, kar sklepamo na podlagi brižinskih spomenikov iz devetega ali desetega veka, v katerih sta prvi dve slovenski molitvi in neka verska razlaga. To pomeni, da je bilo tedaj pokristjanjenje že v teku, kar raztremo sicer iz ostalih zgodovinskih pojatkov cedanjega časa. V času kračunov torej, ko so dnevi najkrajši, so slavili zmago blagega, s toploto in svetlobo svet oživljajočega Dajboga nad zimskimi besi, zlimi bogovi, ki jim je zapovedovala mračna, kruta, neumljena Morana, boginja zime in smrti.

Ni še dolgo tega, ko so polesja — ob koncu vinotoka in v začetku listopoda — začela v plamenih pordelega listja in ko je potem kraljica belih zhen, Vehtra baba, zagrnila hrib in plan z belo odejo, nakar se je vsulo listje na veliko. Vendar — čas hiti in že smo zašli globoko v jesen, rik pred začetkom zime smo Kmalu od sel Striboga, robati sever, odtrgal poslednji listič, ki bo, opotekaje se na nižjih vejah, padel z rahlim šelestom in se pridružil svojim bratcem, ki spe na vlažnih tleh svoj večni sen. Silica mlajivosti vsega, silka umiranja v prirodi. Goste duhovnosti megle se vane čez obširno barvno ravan

in pritazni Svetovid, bog jasnega neba, ih zaman preganja, premnogo jih poraja neštete vodice, ki kar puhte, ko jih oplazi mrzli val Morane. Vzdož jarkov in potokov stoji nage od tal do vršiča ter z ivjem oklicane temne jelše. Med njimi, nagrnjene čez obal stare onemogle vrbe, ki jih je zob časa že nevarno izdolbil, na ravnicah se pa tuintam zasvetijo iz valovčih megle nejasni obrisi belih pošasti, zdaj tu zdaj tam in kakor bežec pred nevidnimi zasledovalci in skrivajoči se vsak hip za megami — vitke breze s svojimi belimi stebli.

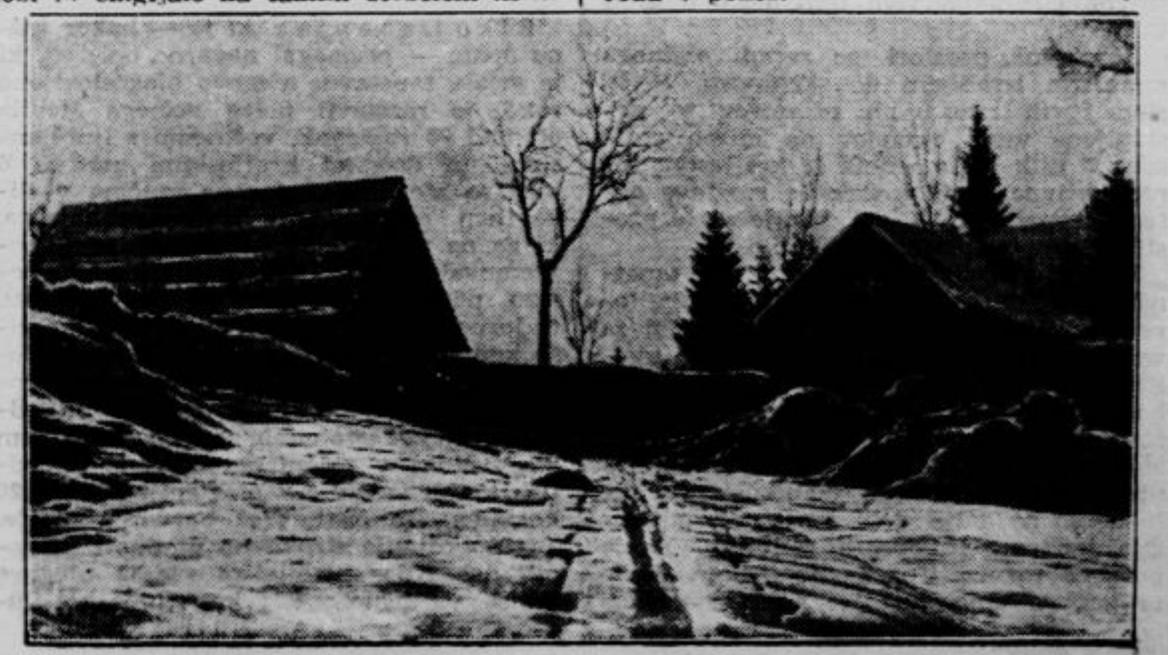
Na isto sliko minulosti naletimo v plitkih vodah, kjer se je vse življenje že davno poskrilo. Tuintam štrle še stebila trstike iz vode in njih rezki šelest, ko se veter vanje zaganja, odmeva otožno in žalostno v sluhu rahločutne duše. Vse majhne ribice in ostale neštete vodne živalice so se že davno podale med že umrli stebila vodnih rastlin, med listje, s katerim je Stribog v jeseni obilno zasul dno, ali pa v rahlo blato. Ko posežemo z mrežico malo globlje v blato, se čisto čudimo, koliko je življenja na majhnem prostoru kakih dveh kubičnih decimetrov. Tu je kačasta polžača, tik nje pa ličinke enodnevnic, kalužnik v zaprti hišici in svitek počivata skupaj, krvoločna ličinka kačjega pastirja ob strani ličink malih mušic, tu drema globokoč poleg vrvice in požrešni obrobjeni kozak polg hrbtovke itd. Vsi so si nasprotniki v borbi za obstanek. Ko so se pa sredi jeseni zarili že napoli togi v svoja zavetišča, se ni zmo-

nil drug za drugega in zdaj dremajo sli pa spe vsi, nekateri zelo globoko. Prečudila jih bo boginja Živa, ki jih bo čb času izzvala na svatbo, saj je boginja rodovitnosti.

Kmalu po kračunih se bo Dajbog začel vzpenjati više in više nad obzorje, upanje se bo vsellilo v srce in nežno hrepenenje po svetlobi in toploti, po zali devici Vesni se bo polastilo človeškega duha, po Vesni, boginji pomladi, ki nam bo obljubila travnike z vsemi svojimi otročiji, s stoterimi cvetkami, ki se bodo zibale v rahlem, božajočem vetriču ter se kopale v topli svetlobi in cingljale na tankih stebelcih na k-

zvoncekom, ozmanjujoč nam z neslišnimi, vendar srču glasno odmevajočimi napeti vstajenja v prirodi. V spremstvu Vesne bodo prišli nazaj, svirajoč in prepevajoč, vsi krilatci gostje, vzkipelo bo življenje na vrtu stvarnikov. Dotlej sanjajmo o pomladi, ko gozdovi bo že zelen, travnik pa razcvetel.

Gledali smo prirodo z očmi davnih prednikov, ki so vrednotili prirodne sile po njih dobrih in zlih učinkih, dasi se je njihova vera že davno umaknila veri ljubezni, naj nam ostane v živem spominu, saj je dragocen zaklad, dediščina, ki je vsakemu narodu v ponos.

Katedrala v globini zemlje

Prastara, orumenela knjiga, ki jo je napisal neznani srednjeveški avtor in ki so jo našli v pozabljenem predalu pariske Narodne knjižnice, je dala pobudo za eno izmed najbolj napetih odprav, kar so jih organizirali v zadnjih časih. Trije raziskovalci so stopili skozi vrata podzemlja, kakor imenuje vhod doslej neraziskane jame nečale od Carcassona v francoskih Pirenejih. Kar so pa našli globoko pod zemeljsko površino, ni bilo enostavno podzemlje, temveč paradiz nepopisne pravljice lepote, ki da je vpogled v 125.000-letno preteklost naše zemlje. Prvi del jame je temno žrelo, ki so mu stene porisane s senci in črkami. Datumi ob teh risbah dokazujejo, da so si ljubezenske dvojice tu že v 18. stoletju dajale sestanke. Potem pa sledovi človeške navzočnosti prenehajo in prične se pustolovščina.

Z vrvoj so se raziskovalci spustili v tesen prepad in so priplezali sredi neštetihih frfotajočih netopirjev do granitnega jodnika, kjer so imeli priliko proučevati polno nenavadnih akustičnih pojavov. Hodnik se je razširil v velikansko dvorano, iz katere je vodil ljakestov spet v globino. To je bilo 78 m pod površino. Rov pa je vodil v neznansko podzemeljsko katedralo.

Ta katedrala se je bleščala vsepovsod od fantastičnih rožnatih, cinjih, lilastih, srebrnih, belih in bisernih kristalnih tvorb. Kakor oslepljeni so obstali raziskovalci pred tem podzemeljskim čudom, ki se je delilo različno v glavno ladjo ter stranske kapele. Med močnim stebrovjem stalak-

litov je žarel v purpurni barvi čudovito pravljen »altare«, zadaj pa so se dvigale »orgle« s piščalci kakor iz prozornega stekla. Če so se teh piščalci dotaknili, so zazvenele s čarobnimi zvoki, podobnimi pravilnemu zvonjenju.

Edini zastopniki živalskega sveta, ki so jih tu našli, so bili slepi pajki. Na svetlobo niso reagirali. Iz katedrale je vodil nov rov v globino. Šele 200 m pod zemeljsko površino se je plezanje končalo. In tu se je obiskovalcem pričel nov, čarovit pogled. Zdelo se jim je, da stopajo po fantastično barviti, široki cesti, ki so jo obdajale na obeh straneh izložbe. V teh izložbah so visele košarice z jabolk in oranžami, pol nasoljenega prešiča in podobno. Toda vse te stvari so bile iz kristalne stvari. Cel dan so stopali po tej cesti in zdelo se je, da ji ne bo konca. Odkritje je sledilo odkritju, dospeli so do brega podzemeljskega jezera, ki so ga prečkali z gumijastimi splavi, potem so dospeli do široke dvorane, ki je sedela v njeni sredini velikanska, popolnoma bela krstata. Mislili so da je iz kamnine, toda potem so se prepričali, da je živa in kakor podzemeljski pajki popolnoma neobčutljiva za svetlobo. Nasprotno pa je ob zvoku bližajočih se korakov nemarno odskočila in izginila v neki kameniti rov. Sledili so nato podzemeljski reki, ki je vodila okrog podzemeljskega otoka. Tedaj so dospeli do širokega, srebrnega slapa, ki je ustavil nadaljnjo prodiranje. Šele po šestih dneh so se raziskovalci odpravili na pot proti površju.

Modernizirani sodi

Nemški kemiki so na zadnje zvezovalonirali tudi področje izdelovanja sodov. Dolga stoletja so tako sodarji, kakor tovarne sodov izdelovali te blagodejne hranilnike za vino in pivo vedno po istem vzorcu. Ko so se pa na zadnje še učeni strokovnjaki lotili tega vprašanja, so morali spoznati, da običajni tip ni brez vsakršnih napak.

To, da imajo sodi trebušasto, okroglo obliko, je čisto v redu, tudi z znanstvenega stališča ji ni oprekati. Njene prednosti spoznamo že po tem, da je mogoče sod takšne oblike brez vsakega napora prekaliti z voza v klet, pri čemer tudi ovinki ne delajo nobene težave. Nezažadljivo pa je po ugotovitvah raziskovalcev to, da imajo današnji sodi ploska dna, ki so podvržena neugodnim pritiskom, in da so med dogami presledki, čeprav še tako tesni, kajti ti presledki hočeš nočeš slabijo odpornost nog. Toda s tem, da so dognali te nedostatke, še ni bilo rečeno, da so jih odpravili, morali so nastopiti kemiki, ki so končno odkrili primerno umetno snov za izdelovanje izboljšanih sodov.

Novi sod iz te umetne tvornice, ki so prišli sedaj na trg, se odlikujejo po tem, da imajo 40 do 60 odstotkov manj lesa nego običajni leseni sodi, razen tega pa 30 do 75 odstotkov manj železa. To pomeni v

današnjih razmerah lep prihranek, ki je v korist drugim gospodarskim potrebam. V ostalem so obdržali trebušasto obliko sestavljeni pa so iz enega kosa, torej brez presledkov in dog in zato tudi ne potrebujejo utrditev, obrobov ter podobnih stvari. Semo ob sebi je umetno, da nimajo več ploščatih dnov, temveč da so ta zaokrožena, konveksna. Poskusi, ki so jih napravili s temi sodi so pokazali, da v vsakem pogledu prekašajo dosedanje sode.

130.000 zausnic

Neki Američan je vodil točno statistiko vseh zausnic, ki jih je prejel v svoji dolgi karieri kot cirkuški clown. Moč je bil še pred nedavnim ljubljenskem publiko v glavnih ameriških mestih.

Njegov račun izkazuje 130.000 zausnic in to mu je bilo dovolj. Vsekako se je odločil, da tega števila ne bo več presegel in se je rajši umaknil v zasebno življenje. To je storil tem laže, ker se ga je ves čas clownske kariere držala neka druga, hvala vredna navada. Za vsako zausnico je dal namreč po 15 centov na stran in s to »glavnico«, kakor z njenimi obrestmi, si je na zadnje prištel lepo vsotico 25.000 dolarjev.

II Duce annuncia — Duce proglašja

dal balcone di Palazzo Venezia lo stato di guerra con gli Stati Uniti. Al suo fianco gli ambasciatori di Germania e del Giappone — a balkona Beneške palače v Rimu vojno s Zedinjenimi državami. Ob njegovi strani nemški in japonski veleposlanik

Kulturni pregled

Razstava Debenjak - Jakac - Mihelič

Trojico slikarjev, ki so priredili sedanjio predbožično razstavo v Jakopičevem paviljonu, družijo enaka ljubezen do umetniškega dela, enaka želja do iskanja lepote v barvi in risbi ter enaka temeljitost pri reševanju likovnih problemov. Pri tem se drug od drugega močno razlikujejo po tehniki in po izbiri motivov. Njih sorodna svojstva so napravila iz pričujoče razstave stilno enotno prireditev, ki pa nudi zaradi medsebojnih individualnih razlik umetnikov in zaradi raznovrstnosti razstavljenih del toliko zanimive pestrosti, da se more gledalec neprisiljeno naučiti trovrsnega mojstrstva treh naših močnih talentov.

Razstavni prostori so zaradi obilnega materiala izrabiljeni do skrajnosti. Poleg sten starih razstavnih prostorov so postavljene vrste okvirjev na mizah sredi sob. V njih vidimo dela iz kraljestva reproduktivne grafike. Celotna razstava obsega precej nad 160 del, kar je za te prostore gotovo pomembno število.

Vsi trije razstavljalci grade svoje umetniško delo na temelju vestnega risanja, torej na oni solidni podlagi, ki je pogoj za vsako sliko, katera naj vzdrži svojo kvaliteto upravičeno tudi v bodočnosti, ko bo tavanje in tipanje po svetovni vojni znanemcem že nerazumljivo. To risarsko znanje jim omogoča, da se s posebnim elanom pekačo z raznimi tehnikami grafike in da so po daljši dobi zopet pokazali serijo jedkanic in drugih radirank. To je posebno razveseljivo, če pomislimo, da je ta panoga umetnosti pri nas spala skozi

vrsto let. (Nikdar nisem razumel, zakaj si pri nas bakropisna umetnost ni mogla osvojiti občinstva v oni meri, kakor se to godi v drugih umetnostnih središčih. Znano je, da vlada med občinstvom še vedno predsodek o takih delih, češ da niso originalni. Ali so morda le barve, ki mlajše kupce? Ali mar ni bakrotisni odtis med najlepšimi in najpemenitejšimi okrasi za stanovanje? Če še pomislimo, da je cena teh umetnin neprimerno manjša od cen, ki jih imajo oljne slike, se moramo zares čuditi, da vsaj srednji sloji ne segajo po njih.)

Riko Debenjak, ki je — kakor trdno upam — premagal nevarno bolezen, ki je grizla zaustaviti njegovo blagoslovljeno roko, je razstavil poleg večjega števila olj nad 30 radirank, večinoma z ljubljanskimi in drugimi krajinskimi motivi. Z njih se zrcali vsa njegova vsečina v slikovitem prikazovanju izbranega objekta, ki ga ne prenaša na suhoparen, zgolj posnemanen način, temveč mu s svojo potezjo podaja izraz posebne doživljenosti. Najuspešnejši postane njegov trud, ko riše kontrastne učinke med temo in svetlobo, kar opažamo n. pr. pri cerkvenih interieurih (št. 21. in 22.). Rad uporablja jedkanje v več stopnjah ter dosega s tem lepe učinke v zračni perspektivi. Vsi odtisi, ki jih izdeluje v omejeni seriji do 20 komadov, so čisti, brez barvanja plošče, kar povziguje strokovno vrednost njegovega dela. Kdor preštudira vse te njegove odtise, vključno one, v katerih je kot ilu-

Pasja steklina v kosilu

Policija je v španskem mestu Badajozu prišla neko žensko, ki je nekoliko dečkovo z denarno nagrado pripravila do tatvine. Dečki so ukradli v nekem medicinskem zavodu pet kuncev, ki so jih bili cepili s pasjo steklino. Ženska je tri izmed bolnih živali prodala neki gostilni, dva pa nekemu penzionu, kjer so ju skuhali in pojedli. Zdravstvene oblasti pa menijo, da je priprava te jedi uničila nevarne klice in da osebe, ki so jo jedle, ne bodo obolele.

Posredna krvna preizkušnja

V Berlinu so te dni med neko razpravo zavoljo alimentov prvič uporabili indirektno krvno preizkušnjo. Moč, ki ni kot oče lahko prihajal v postev, je umrl kratko pred otrokovim rojstvom in po krvni preizkušnji živih udeležencev ni bilo izključeno, da bi mogel biti v resnici oče. Položaj pa je bil takšen, da so izvedenci predlagali, naj bi krvno preizkušnjo izvršili z njegovimi starši. Če bi oba pokojnikova starša pripadala krvni skupini O, tedaj bi ga ne mogli proglasiti za otrokovega očeta. Sodišče je ta predlog sprejelo, preiskava je pokazala, da pripadata tako pokojnikov oče, kakor njegova mati drugi krvni skupini in tako je sodišče izreklo sodo, da umrl kot oče ne prihaja v postev.

Druge reševal, sam zgorel

V središču švedskega mesta Göteborga je nastal te dni ponoči v neki veliki stanovanjski hiši požar. Ogenj se je širil z bliskovito brzino in je s svojim praskanjem zbudil vratarja, ki se je hitro oblekel in stekel od stanovanja do stanovanja, da bi stanovalec obvestil o nevarnosti. Tako je došel do zadnjega nadstropja. Ker ni vedel, da stranke, ki je tu stanovala, ni bilo doma, se je zamudil s trkanjem in klicanjem, med tem pa je ogenj zajel tudi stopnice. Revez se je na begu skozi dim zadušil. Obležal je v pritličju in so ga gasilci pozneje našli sežganega. Vsi stanovanci pa so se bili pravočasno rešili.

Novi švicarski državni predsednik

Pred nekoliko dnevi je švicarska zvezna skupščina izvolila za predsednika švicarske konfederacije za l. 1942. Filipa Etterja, za podpredsednika zveznega sveta pa Henrika Cella.

Zvezni svetnik in načelnik oddelka za notranje zadeve Etter, katoliški konservativec, se je rodil 21. decembra 1891. v Menzengenu. Študiral je pravo v Curihu, 1918. je bil izvoljen za člana velikega sveta kantona Zuga, deset let pozneje pa za državnega svetnika istega kantona. L. 1930 je postal kot poslanec Zuga član zveznega sveta in se je s svojim ravnim značajem, s svojo delavnostjo in razumnostjo kmalu uveljavil. Član zvezne vlade je že od marca 1934., bil je predsednik konfederacije že pred tremi leti.

Zvezni svetnik dr. Henrik Cello je isto tako katoliški konservativec, rodil se je 1889. v kantonu Tesinu in je član zveznega sveta, v katerem je vodil oddelek za pošto in promet, od l. 1940.

A NEKDOTA

Virchow je imel asistenta, ki je prihajal redno prepozno in se je zvijal potem z najbolj nemogočimi izgovori.

Nekega dne se je pojavil spet z besedami: »Oprostite, spotaknil sem se ob mačko svoje gospodinje in...«

Virchow mu je pogledal samo v oči ter dejal:

»Molčite vendar! Prepričan sem, da ste se spotaknili samo ob svojega lastnega mačka!«

VS AK DAN ENA

Rastreseni šepar

SPORT

Znanost v službi sporta

Razni tehnični pripomočki, brez katerih bi bilo moderno sportno udejstvovanje nemogoče. — Ali bomo kmalu gledali sportne tekme na daljavo?

Eden izmed najvažnejših čimteljev za razvoj sporta je vsekakor znanost. Vzporedno z razvojem znanosti se namreč dviga tudi sport, ki se čisto poslužuje novih pridobitev in izumov na polju znanosti. Zanimivo je, da so Grki, ki nam še danes služijo kot vzor sportnikov, mogli v starem veku gojiti prav malo sportnih panog ravno zaradi pomanjkanja mnogih tehničnih pripomočkov, ki se jih sedaj poslužujemo v sportu. Eden takih najvažnejših pripomočkov je

stoperica,

brez katere si danes ne moremo misliti marškatere sportne panoge. Grki je v starh časih niso imeli in zato seveda tudi niso mogli točno izmeriti, koliko časa je n. pr. potreboval tekač za določeno progo. Zadolžiti so se morali samo z določitvijo vrstnega reda tekačev na cilju, zaradi česar pa je bila privlačnost za gledalce mnogo manjša. Razen tega pa je v tem še ena slaba stran, ki ne bi šla v račun modernim sportnikom. Ne dajo se namreč določiti rekordi niti najboljši rezultati. Nekoliko na boljšem so bil že v starih časih glede merjenja, kajti mero so poznali, saj se je ohranilo poleg točnih dimenzij antičnega stadiona tudi nekaj točnih rezultatov iz one dobe. Tako navajajo stara poročila, da je vrgel atlet Phailos disk 195 olimps. stopal daleč, kar znaša v metrih 62,40 m. Verjetno je bil to takrat rekord, če upoštevamo, da so v oni dobi disk metali z mesta in ne z obratom kakor danes, nadalje, da je bil disk večji in težji od današnjega in slednjič, da znaša sedanj rekord v metu diska skoraj 10 m manj ali točneje 53,10 m.

Toda razvoj ni obstal pri stoperici. Njena točnost je namreč odvisna od človeka, ki naj jo o pravem času prelika in spet ustavlja. In tu se seveda takoj pokaže nedostatek, ker človek ni stroj, kakor pravimo. Treba je bilo iti dalje in na pomoč so poklicali film, ki je prevzel nalogo najtočnejšega

sodnika in časomerilca.

Človek s stoperico v roki kot časomerilec se je pokazal torej preveč netočen, saj lahko meri samo na desetine sekunde. Film pa omogoča merjenje celo na tisočinko se-

kunde in vrhu tega še omogoča določitev vrstnega reda, ki je sicer posebno čisto vzrok nezaupanja do sodnikov, ki niso dobro videli. Uporabili pa so film tudi pri sportnih panogah, kjer se ocenjuje lepota pri izvelbi gibov. Pomagali so si namreč na ta način (to je bilo seveda v Ameriki), da so skakalcem v vodo pritrili na konce prstov rok in nog ter na boke svetel predmet in nato posneli izvedbo skoka, katerega večjo ali manjšo pravilnost so nato ugotovili iz krivulj, ki so nastale in točno kazale gibanje telesa.

Na poseben način si pomagajo tudi sabljači v borbah z meči, kjer se zadetki računajo s pomočjo elektrike. Sabljača sta namreč spojena z žico na zvonce, ki takoj zazvonijo, čim se konica meča dotakne nasprotnika. Nekaj podobnega so izumili — zopet seveda Američani — pri keglanju, kjer je odločilne važnosti, da tekmovalci ne prekoraj določene meje. Da se že v naprej omogočijo razni protesti v pravilni izvedbi, si pomagajo s fotoelektrično stanicjo, ki meče žarek na ono črto, ki je tekmovalca ne sme prekorajiti. Čim pa jo prekoraj, prekine žarek, s čimer povzroči, da se avtomatično pržje rdeča luč, kar je znak za diskvalifikacijo.

Posebno se trudijo prireditelji olimpijskih iger, da bi našli nov tehnični pripomoček, s katerim bi bilo mogoče zadovoljiti atletke kakor sodnike in gledalce. Celotno vrsto novih izumov in domislekov so obetali Finci za olimpijado, ki bi morala biti lani v Helsinkih, pa je zaradi vojne ostala neizvedena. Obljubljali so zlasti posebno pripravljeno tekašico, ki bo tako prožno kakor še nobeno dosedaj. Da ne bi tekače motile one številne bele črte, ki razdeljujejo proge za posamezne tekače in nepovolno delujejo zlasti na tekmovalce s slabimi živci, so prireditelji sklenili začitati namesto belih svetilmodre črte. Posebno zanimivo pa je, da so nameravali napraviti ovinek tekašice iz še bolj prožnega materiala kakor je na ravnih straneh. Izpopolnili pa bi tudi vse, kar služi gledalcem in olajša delo sodnikov, kolikor vse že ni bilo izvršeno na zadnji olimpijadi. (Konec jutri.)

Od nedelje do nedelje

Se nekaj zadnjih dogodkov v sportu izven doma

Ni bilo mnogo sportnih dogodkov zaradi nedeljo niti drugod po svetu — da smo bili pri nas zelo revni v tem pogledu, smo precej na dolgo in široko ugotovili že v večerajši številki — deloma zaradi tega, ker je pač drugih dogodkov izven sporta na pretek, slednjič pa je tudi letni čas nekako na prehodu med jesenjo in zimno. Pravega zimskega vremena prav za prav še ni, letni sportniki pa so tudi že spili svoje priprave za prihodnjo sezono. Kljub temu pa so sem in tja absolvirali nekaj najbolj potrebnih sportnih srečanj, med katerimi bi bilo naknadno od drugih zabeležiti še naslednje:

V Kranju so imeli boljše nogometno tekmo kakor mi v Ljubljani, in sicer čisto resno prvenstveno igro za točke v koroskem okrožnem razredu, v kateri sta se sestali enajstori domačega Kranja in letalcev iz Celovca. Gošje so zmagali tesno s 3:2 (3:0), vendar pravijo poročila, da jim je šla proti koncu že precej trda in bi bili Kranjčani z nekaj več sreče lahko dosegli remis in spravili eno točko zase.

O veliki hokejski tekmi na jedu, ki je bila v nedeljo med Švicjo in Nemčijo v Curihu in v kateri so švicarji prišli do prepričevalne zmage s 3:1, smo mogli po prvih podatkih zabeležiti samo celotni izid dvojboja. Kakor povzemamo iz podrobnih poročil o tej tekmi, je bilo na drsališču zbranih nič manj kakor 15.000 prebivalcev, ki se niso mogli dovolj navdušiti nad krasnimi potezami domačega moštva. Posebno so se odlikovali znani mojstri v tej igri Torriani in brata Cattini, pa tudi Trauffer in Rüdli so bili na višku svojega znanja. Med Nemci je bil v izborni formi vratar, ki je ubranil celo vrsto nevarnih stvari, in pa Schmidinger v napadu. Igro so domačini odločili v svojo korist že v prvih dveh tretjinah in postavili tudi končni rezultat, kajti zadnjih 15 minut tekme je ostalo brez zgoditka na obeh straneh. Igro sta vodila po en švicarski in nemški sodnik.

V Kölnu je bilo v soboto tekmovalje za nemško državno prvenstvo v umetnem drsanju parov. Naslednika dosedanjih prvakov zakoncev Maxie in Ernsta Baierja sta postala Gerda Strauch in Günter Noack

iz Berlina. Tudi drugo mesto v tej težki konkurenci je bilo prisojeno berlinskemu paru Baran-Falk, medtem ko sta tretje mesto zasedla Dunajčana Ratzenhofer (brat in sestra). Graški pr Schröter-Jauernik je prišel na peto mesto.

Razen Kranjčanov, ki so se ono nedeljo udeleževali na nogometnih tleh, so imeli gorenski sportniki svoj nastop tudi na Jesenicah, kjer so se tabelistični igralci pomerili z izbranimi predstavniki te panoge iz Celovca. Jeseniško moštvo (Knific, Knez, bratje Strumbi in Zaverčnik) so se pokazali v veliki premoči — poročilo, ki nam je na razpolago pravi, da je med njimi tudi bivši vratar Slovenije, kar pa ni čisto točno — in so zmagali v 25 igrah posameznikov z nič manj kakor 47:6 točkam. V dvojnih so prav tako izgubili gostje, čeprav nekoliko manj občutno, s 4:8. Celovčani se bodo zdaj dobro pripravili, — tako zagotavljajo vsaj —, da se bodo Jesenicam sredi januarja doma oddolžili za temeljito lekcijo, ki so jo morali spraviti na Jesenicah.

Celovski klub KAC je s svojo hokejsko sekcijo otvoril tekmovalno sezono preteklo nedeljo z dvema nastopoma proti moštvu Eislaufvereina. Celovčani so zmagali obakrat, in sicer prvi dan z 9:0, v nedeljo brez nekaterih najmočnejših igralcev bolj tesno z 2:1. Kakor kaže, bo to hokejsko moštvo v naši neposredni soseski tudi letos imele precej vidno vlogo med domačimi klubi te vrste, verjetno pa dalo tudi dobrega nasprotnika za mednarodna srečanja.

Zaradi svetovnega nogometnega prvenstva v letu 1942 so si nekaj prizadevali v Južni Ameriki, vendar pa so vsi ti lepi načrti sprito zaradi dogodkov po svetu prav verjetno splavali po vodi. V ostalem so pri mednarodni nogometni federaciji nadaljnjo obravnavo tega vprašanja sploh odložili, češ da so časi za vsa svetovna prvenstva neprikladni in so torej vse podobne kombinacije o takem prvenstvu brez vsake podlage.

Miha in Jaka govorita o železniških nesrečah. Pravi Miha: »Veš, Jaka, pri železniških nesrečah je zadnji voz vedno najbolj v nevarnosti!«

»Nu, pa kakaj ga enostavno ne odklopijo?« je vprašal Jaka.

bi rekel, da je glava portretiranke bolj modelirana kot slikana.

Božidar Jakac, mojster preciznega slikarstva, ki zasleduje z virtuozno lahkoto podrobnosti do skrajnosti, je postavil s svojo umetnostjo protiutež umetnosti »genialnega skiciranja«, ki je nekaj desetletij obvladala obzorje slovenske umetnosti. Ni čudno, če najde dovolj nasprotnikov tega novega pojmovanja slikarske umetnosti, ki znači diametralno nasprotje napram onemu, kar smo čuli hvaliti kot edinozveličaven evangelij. Jakac pa je v tem oziru osamljen samo pri nas, v ostalem svetu se pa primeri take reakcije množe. Zdi se, da tudi v umetnosti doživljamo oseklo in plimo, in prav je tako. Vsaka dogmatičnost in okostenelost bi brez tega vodila k stagnaciji.

Se bolj ko Debenjak se Jakac vda javljivosti čiste grafike, ki jo goji v vseh tleh glavnih panogah: v brazdotisku, vrhotisku in planotisku. Njegove radiranke se danes zelo razlikujejo od onih, s katerimi je nastopal v začetku svojega delovanja. Predvsem ga vedno bolj zanima tehnika dela s kislino, ki odgovarja njegovemu vedno bolj razvitemu smislu za preciznost in vedno večjo sigurnost njegove mojstrske roke. Res da vplivajo — morda vprav zaradi te močne korektnosti — njegovi bakropisi hladnejše od čustvenih Debenjakovih stvari, a zato učinkujejo s svojo nepogrešljivostjo. Velika je ta njegova zbirka, ki se sicer vsebinsko ne razlikuje bistveno od Debenjakove. Vredno bi se bilo pomuditi pri vsakem listu posebej. Omenim pa naj le nekaj najmarkantnejših med njimi, tako Ljubljansko stolnico, Vodnikov trg, oba lista Novo mesto I. in II., od katerih je prvi posebno odličen, etnografsko znamenite liste 117.

Kronika

Popis prodavača, koji primaju „Jutro“ za prodaju u Zagrebu

Balogh Aleksander, Kiosk kot »Burze«, Baloh Petar, Pejačević trg, Dattler Josip, Medulićeva 1, Baković Zdenka, Nikolićeva 9, Dračić Stefanija, Zrinjevac 17, »Gundulić« knjižnica, Marovska 36, Horvat Radoslav, Zrinjevac 13, Holesček Olga, Preradovićeva 1, Hrženjak Terezija, Radićeva 20, Jovanović Laura, Petrinjska 2, Jucha Marija, Hotel »Esplanade«, Jurjev Vasilije, Gradiški podrum, Kolodvorska prodajalnica, kolodvor, Katavić Amalija, Preradović trg 4, Kunetz Marija, Praška 10, Predojević Milka, Starčević trg - paviljon, Samec Valentina, Kavana »Corso«, Susić Anica, Masarykova 1, Simić Milka, Ilirja 31, Spiltau Valerija, Dežmanov prolaz 1, Stirmotić Jakov, Zrinjski trg - kiosk, Stefan Ljubica, Ilirja 42, Ueberall Oskar, Jurišićeva 23, Stipanović Blanka, Ilirja 160, Helen Franjo, Jelčićev trg - kiosk, Božić, Kiosk pred kavarno »Dubrovnik«.

POPIS PRODAVAČA

koji primaju »Jutro« za prodaju u pokrajini:

Banja Luka: Hadihafisbegović Ahmed, Serbić Mehmedalija, Primorac Marko; Brčko: Hrnich Milivoj, knjižara; Karlovac: Pismaht Rudolf; Križevci: J. M. Hitić, Fran Neugebauer, Osijek: Kohler Otto, zastupnik; Sarajevo: Asim Šabanović, zastupnik, S. Požega: L. Glivetić; Tuzla: G. Kamenjašević, knjižara; Varaždin: Nemeš Nada.

Razen že omenjenih krajev se prodaja »Jutro« se u sledećih mestih Nezavisne države Hrvatske:

Bijeljina: Lechner Stjepan; Bjelovar: Moharić Ante; Brod na Savi: Barbić Danko, Kovačević ud. Marija; Daruvar: Stranjsky Eman, Kovačević Stanislav; Džakov: Draženović Ivan, Dubrovnik: »Jadrane«, Garašević: Riječković Gjurgjica, Jajce: Wolf Josip, Koprivnica: Senjan Viktor, Mostar: Belj Anton, Našice: Rehak i Stenger, Nova Gradiška: Valenčak Anica, Petrinja: Ljubešić Adela; Senj: Bežjak Franjo; Sisak: Weiss Konrad; Vinkovci: Matijević Ivan, Vukovar: Gjukić Katica; Virovitica: Semelić Gizela, Zemun: Paulay Ružica.

* Dva sinova je hkratu izgubili. Rodbi-no ugledna dalmatinskega šolnika prof. Rodolfa Inchiostrija, ki ga je fašistična vlada nedavno pozvala na vodstvo gimnazije in tehničnega instituta v Šibeniku, je zadela hula nesreča. Dva sinova, Lucio in Santo, sta drug za drugim umrli nenadne smrti. Lucio je padel na fronti pri Tobruku, Santo pa se je pravkar pripravil, da iz Ancone odpotuje k svojem v Zader na obisk, pa mu je na lepem prišlo slabo in je po kratkem trpljenju izdihnil. Lucio Inchiostri je tretje leto študiral pravo, njegov brat Santo pa je pravkar dovrševal študije na tehnični fakulteti rimske univerze.

* Zaključek procesa za milijone. Pred dnevi smo poročali o redko zanimivi pravdi za mlijsko dolico plemenitaša Carla Biancastellija iz Bologne pred kasacijskim sodišče miv Rimu. Bolognsko sodišče je pokojnikovega varovanca Umberto Rechlonija obsodilo, da je poneveril testament in se skušal protizakonito polastiti njegovega imetja. V tokro so na prizivni razpravi govorili pravni zastopnik obtoženca in sorodnikov pokojnega plemenitaša, nato pa je povzel besedo namestnik državnega pravdnika, ki je predlagal, naj sodišče bolognsko sodbo potrdi. Kasacija je sprejela ta predlog in sodbo potrdila. S tem se je zaključil proces, ki je nekaj dni vzbujal ogromno zanimanje vse Italije.

* Italijanska umetnica v Nemčiji. V prenapolnjeni dvorani italijanskega zavoda v Gradcu je te dni nastopila Arnella Puliti Santoliuđio iz Rima. To je bil v Gradcu že drugi koncert sloveče klavirske virtuosinje. Igrala je Beethovna, Chopina in Paganinija v Lisztovi obdelavi. Zela je mnogo odobravanja in cvetja.

* Kravata in Hrvači. Neki francoski list pravi, da kravata ni starejša kakor 2 in pol stoletja. Neki hrvaški polk, ki ga je vnovič Luliv XIV., jo je prinesel v Pariz. Častniki tega polka so namreč nosili okrog vratu lahno svileno ruto. Hrvače so takrat imenovali na francoskem »Cravates«, polk pa se je imenoval »Royal Cravates«. Svilena ruta je bila Parižanom in se-

veda tudi Parižankam posebno všeč, zato je takoj prišla v modo in je ohranila ime po prvotnih nosilcih.

* Nov kulturni film. V Nemčiji so izdelali film »Voz številka 1. zmagal«. Film je posvečen narodnosocialnemu skrbstvu, ki prinaša tudi v rudniške čudeže solobne higijene, naglo zdravniško pomoč, luč zdravstvene razbistritve. Novi film je zaključil serijo kulturnih filmov, ki so jih letos izdelali v Nemčiji. Prvi je bil posvečen življenju gorskih kmetov, drugi splavarjem (nagradjen v Benetkah), tretji je bil posvečen vaški muziki. Poseben film je posvečen koroškim kmetom, ki jih kaže v njihovi »avtarkiji«: kako se preživljajo z lastno obrtnostjo, kot tkalci, pri striženju ovac in pri vsem, kar potrebujejo za življenje.

* Kup nesreč. V ljubljansko bolnišnico so med drugimi pripeljali 38 letno Terezijo Medvedovo, delavčev ženo iz Malega Gabra. Doma je tako nesrečno padla, da se je ranila na glavi. Antonija Leganova, 40 letna šivilja iz žužemberga, se je močno poparila s kromop po nogah. Franceta Zupančiča, 22 letnega delavca iz Dolenjega Logatca je pri delu v gozdu zagrabil veja tako nerodno, da mu je zlomilo desno nogo. France Majcen, 40 letni kovaški mojster iz Škofije, je padel na cesti in si zlomil levo roko.

* Gospodinski koledar za leto 1942 je izšel in se dobi v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ul. 3. Cena 20 L.

IZ LJUBLJANE

u— Ob grobu visokošolca Marjana Lenasija. Po kratki, a težki bolezni je večer jutraj v cvetu mladosti preminil slušatelj kemije na tehnični fakulteti Marjan Lenasi. Prezgodnja smrt nadarjenega, v vsakem pogledu vzornega mladeniča ni hudo prizadela le matere in bratov, temveč tudi široki krog njegovih prijateljev in tovarišev, še pred dnevi je bil čil in zdrav, sredi dela in načrtov za bodočnost, nato pa je smrt iznenada zasekala globoko vrzel v naš visokošolski naraščaj. Na zadnji poti bomo Marjana Lenasija spremlili danes iz hiše žalosti na Viču na viško pokopališče. Pokojniku blag spomin, hudo prizadeti rodini pa naše iskreno sožalje.

Tovariši pokojnega št. tehn. Marjana Lenasija so vabljivi, da se v čim večjem številu udeležijo njegovega pogreba, ki bo danes ob 16.30 iz hiše žalosti na Viču. Zbirališče ob 15.45 na začetku Tržaške ceste.

* Vojaški koncert. Danes ob 15.15 bo na sedežu Dopolavora Oboroženih Sil na Taboru v Ljubljani vokalno instrumentalni koncert, ki ga bošta izvajala zbor in orkester obmejne straže XI. armadnega zbora pod vodstvom poročnika Giovannija Ussellinija. Koncert bo prinašal tudi Elar preko rimske in ljubljanske oddajne postaje.

u— Dež nas je spet obiskal. Kakor kažejo podatki meteorološkega zavoda, že dolga leta nismo imeli tako toplega vremena v decembru kakor letos. V tokro je bila najvišja dnevna temperatura 7.4 stopinje, kakršna je redka celo v marcu, večeraj jutraj pa je bila minimalna temperatura 2.4 stopinje. Hkratu pa je začel barometer upadati. Že v zgoljnih jutrnjih urah je po malem rosilo izpod neba, a oblačno je bilo vse dopoldne, tako da v hiši skoraj ni bilo mogoče delati brez prižgane luči. Dopoldne je dež malo ponehal, nato pa je začelo močnejše nalivati. Deževalo je vztrajno še v popoldanski čas.

u— Grušdno nabrežje razširjajo. Stari Virantov vrt, ki štrli ob ustju Grušdnega nabrežja pri šentjakobskem mostu precej globoko v cestišče, je letošnji pomlad škentljala ljubljanska mestna občina. Preko šentjakobskega mosta vodi po široki Cojzovi cesti močno obremenjena glavna žila na dolensko stran. Po regulaciji Ljubljance so iz praktičnih razlogov usmerili skoraj ves tovrni promet proti Dolenski po Grušdnom nabrežju. Ta del Virantovega vrta, ki je brezdvomno v veliko napoto, so pravkar pričeli podirati. Ko so mestni delavci pobrali opeko raz ostrejša, so opazili, da je tramovje vse preperelo in late večloma trle ko goba. Tudi ostali leseni deli so razgledani od gnolnih bacilov. Ta del Virantovega vrta, kjer je stalo nekdanj priljubljeno kegljišče Ljubljancem in so ga zadnja leta uporabljali naši poštarji za svoje društvene namene, bo po vsej dolžini kakih dvajset metrov od dotedanjega vhoda odstranili in cestišče Grušdnega nabrežja primerno razširili. Tako bo ta ozki in ne-

varni prometni nedostatek odpravljen v prilog tamkajšnjemu prometu.

u— V »Veselim teatru« danes sicer ni predstave, pač pa bo premiera novega božičnega programa v soboto 20. dec. ob 18.30. Naš božični program bo nekaj posebnega; vseboval bo pevske točke, akrobatično, božično prigodo itd. Ne pozabite torej: v soboto v »Veseli teater«!

u— Na razstavi trojice Debenjak-Jakac-Mihelič v Jakopičevem paviljonu bo danes ob 16. dr. Jože Gregorič tolmачil razvoj slovenske grafike. Na razstavi, ki je redki umetniški dogodek v naši kroniki, je tudi Grafika prav dobro zastopana, tako da bo obisk razstave v zvezi s predavanjem nudil redko priliko umetniškega užitka.

u— Namesto venca na grob blagopokojnega g. Viktorja Medena, veletrgovca v Ljubljani, je darovala trdnja Fr. Premrov in sin, parna žaga in industrija zabojev, pokrajinskemu odboru Rdečega križa znesek 300 lir.

u— V počastitev spomina blagopokojnega g. Viktorja Medena darujeta brata Avgust in Milan Skaberne v Ljubljani za Rdeči križ 300 lir.

u— Pokrajinskemu odboru Rdečega križa je darovala neimenovana gospa 168 lir. — Iskrena hvala vsem!

u— Podpornemu društvu za gluho in mladih so poklonili nameščenci in zdravniški Zavoda za socialno zavarovanje Ljubljanske pokrajine v počastitev spomina blagopokojnega dr. Jože Bohinca znesek 425 lir. Plemeniti darovalcem naša iskrena hvala!

Iz Tržaške pokrajine

Tržaške žene bodo poklonile 10.000 paketov vojakom na fronti. Tržaške dame, organizirane v ženskem Fasciju so tudi letos napravile obsežno zbirko, da pripravijo božična darila za vojake na fronti. Zbirka je dosegla prav lep uspeh. — Največji dar gotovini je prispevala Splošna zavarovalna družba z zneskom 5000 lir. Z zbranim denarjem in darovi v blagu bodo tržaške žene napravile 10.000 paketov, da za božične praznike razvesele enako število vojakov na fronti.

Smrtna nesreča. V ponedeljek se je v neki jeklarski delavnici v Trstu pripetila huda obratna nesreča, katere žrtve je postal 65letni delavec Ivan Marsič, stanujoč v ulici Dalviana v škedinju. Marsič je bil zaposlen v kotlarni in je opazil, da pri nekem kotlu ni vse v redu. Pristopil je bliže, tedaj pa je iz kotla udaril močan tok gorečega plina in ga silovito opalil po vsem životu. Marsič je nezavesten obelžal na tleh. Tovariši so mu brž priskočili na pomoč in poklicali reševalce, ki so ga prepeljali v bolnico Kraljice Helene. Prizadevanje zdravnikov pa je ostalo zaman in ranjenec je kmalu po prevozu podlegel opeklinam.

Umrli sta v Trstu 69letna Ivana Pivc in 58letna Hermina Blizjak vdova Ujdič. Na oklih so pari: slikar Marjo Rozman in kartotekničarka Gemma Českut, trgovski sodnik Jurij Berkarič in zasebnica Gemma Lugač ter kipar Angelo Carli in šivilja Romana Štok. Dne 15. in 16. decembra je bilo v Trstu 10 rojstev, 17 smrtnih primerov in 8 porok.

Iz Novega mesta

n— Prodoren uspeh »Veslega teatra«. V ponedeljek je prvič gostoval v Prosvetnem domu ljubljanski »Veseli teater« pod vodstvom g. Boža Podkrajška, ki si je že ob svojem prvem nastupu na mah pridobil simpatije vsega novomeškega občinstva. Obisk popoldanske in posebno večerne predstave je prekosil vsa pričakovanja in velika dvorana Prosvetnega doma še nikoli ni sprejela toliko občinstva. Uvodno, pozdravno besedo je izpregovoril Božo Podkrajšek, ki je tudi mojstrsko in v največjo zabavo občinstva izpolnil vlogo konferansjeja. Obširen spored je obsegal razne skeče, kratke igrice, spevigrice in pevske duete, v katerih so Pavle Kovič, Vida Zamejč-Kovičeva, Branka Rasbergerjeva, Edo Verdonik, Vera Kovačeva, »Ikski«, Pavle Rasberger in Potušek odlično odigrali svoje vloge in izvrstno zabavali občinstvo. Med vsemi točkami res pestrega sporeda so najbolj ugajale: »Idila starčkov«, spevigrice »Večer na vasi« in »Lukarjane«. Že itak izborna razpoloženje je še dvigal Adamčev trio, ki je tudi prav diskretno spremljal vse odrske pevske točke. Spored se je odvijal brez vsakega odmora in ni imelo občinstvo niti časa si oddihniti od smeha ene točke, ko je že druga točka dvigala salve smeha. Nastop »Veslega teatra« je prinesel končno tudi v dolensko metropolo pristi sveži domači humor in je nudil novo-

zini in v prepričevalni izvedbi. Risani študiji za to izborna slika sta tudi razstavljena.

Poleg teh — v glavnem krajinskih slik — ki jih zaradi njih številnosti ne morem naštet, je Mihelič razstavil tudi nekaj za tistiš v cvetjem. Pri enem (št. 147.) je kontruirana vaza kakor neka reminiscenca na uporabo kontur, ki je svoj čas prišla na misel bog vedi kateremu Francozu, in ki ga je vrsto let oponašala vesoljna mlada generacija po Evropi.

Zelo dobro je končno živalska podoba št. 145. (Pes II.), ki kaže Miheličevu mojstrstvo tudi s te strani.

S to razstavo se je letošnja izredno bogata sezona v Jakopičevem paviljonu postavila z zelo učinkovitim zaključkom.

Se nikdar nismo zasledovali v vseh teh naših razstavah razvoja slovenske likovne umetnosti s takim ponosom, kakor v tem letu. Naj bi bil ta naš podvig dober omen za lepšo bodočnost našega rodu! —n—

Dve povesti Björnstjerna Björnsona

Dobili smo slovenski prevod dveh kmetičkih povesti norveškega pisatelja Björnstjerna Björnsona »Deklica s Presoje« in »Anže« (Slovenčeva knjižnica, zv. 3). S to knjižnico, ki ustreza potrebi dobrega ljudskega čtiva, se nam je zopet približal eden najprikljubnejših skandinavskih pisateljev. Zadržni prevod, ki je izšel pri nas iz Björnsona, je »Veseli fant« (Ljubljana, 1935). Leto 1832. rojeni in leta 1910. v Parizu umrli pisatelj, čigar dom in grob je obiskal Otton Zupančič, ko se je pred mnogimi leti mudil v Björnsonovi domovini, solj med tiste umetnike besede, ki so videli v literarnem delu izvrševanje velikega narodnega in človeškega poslanstva. Ta pesnik pripovednik, dramatik, kritik, novinar in publicist je bil tudi politik, ljudski govornik, z moral-

meškemu občinstvu dovolj prilike, da se nasmeje do solz. Želimost vsi, da se »Veseli teater« večkrat spomni Dolenjcev, kjer bo našel vedno dovolj hvalnega občinstva.

n— Oblastveno zapre trgovine. V sobotni številki našega lista smo poročili, da je bila v Novem mestu ena trgovina zaprta zaradi obožbe navijanja cen. Ta trgovina ni bila pred iztečenim rokom ponovno odprta, ker se je izkazala obožba za neosnovano, ampak je okrajno glavarstvo na prošnjo lastnika trgovine skrajšalo rok zatviritve trgovine od 20 na 9 dni, kljub temu pa je bilo na obožbo navijanja cen uvedena kazenska postopanje pri novomeškem okrožnem sodišču.

n—Recitacijski večer. Po zadnjem lepo uspelem Golarjevem recitacijskem večeru bi v petek v Prosvetnem domu recitacijski večer pisatelja Narta Velikonje. Pisatelj sam bo recitiral nekoliko svojih del, sodeloval pa bo z recitacijami tudi režiser Pavle Kovič. Pričetek bo ob 18.15, vstopnice pa dobite v Kraljevi knjigarni.

Iz Št. Jerneja

sj— Otvoritev šolske kuhinje GILL-a. V ponedeljek 15. t. m. je bila v Št. Jerneju odprta šolska kuhinja. Kuhinjo bodo oskrbovale sestre tukajšnje gospodinjke šole. Hrano bo prejemale 21 otrok. Otvoritev šolske kuhinje so poleg zbranih otrok

XXXVI. in XXXVII. seznam kočevskih optantov

XXXVI. seznam kočevskih optantov (Službeni list 10. dec.) vsebuje naslednjih 193 oseb. (v oklepajih starost in rojstni kraj):

OBČINA TOPLICE

Uraňa sela: Rötthel Roza (53. Laze), Alojzija (51); Klementschitsch Franc (55. Laze), Franc (20), Ida (18), Alojz (16), Marija (13), Jožef (10), Edvin (7), Rozalija roj. Mauser (43).

OBČINA STARI LOG

Novi log: Konič Karei (82. Gor. Topla reber); Fink Franc (84); Hoge Rudolf (47), Stefanija roj. Stampfel (43), Jože (19), Terezija (15), Marija (14); Škebe por. Hoge Ivana (69. Hince), Ernest (31), Maks (23), Konič Franc (62), Neža roj. Russ (43), Pavla (19), Franc (15); Perz Jožef (77), Ana roj. Klaič (65), Adolf (25), Jožef (21), Marija (68); Fink por. Rankel (53); Wuchte Alojz (46), Jožefina roj. Hoge (35), Berta (20), Frida (18), Rozalija (14), Jožef (13), Kristina (10), Ema (7), Valter (4), Jožefina (1); Jonke por. Wuchte Jera (77, Mala gora); Konič Franc (51, Maska), Julijana roj. Kerst (48), Janka (20), Julijana (19), Hildegard (17), Ana (15), Jožefina (22); Gieble Marija (48, Rdeči kamen); Marija roj. Hönigmann (42), Erna (20), Jožef (17), Bogomir (16), Marija (13), Herbst Janka (35), Ema roj. Hoge (31), Valter (8), Janka (5); Herbst Franc (69), Jera roj. Rankel (72); Höger Adolf (40, Kukovo), Ivana roj. Hoge (35), Doroteja (12), Elzabeta (9); Hoge Janka (77), Roza roj. Hutter (33); Kraker Anton (55, Nemčija), Emilija roj. Höger (4), Edvard (20), Franc (19), Helena (17), Emil (14), Valter (11); Hoge Rudolf (59, Beli kamen), Marija roj. Schneider (58); Schauer por. Kraker Neža (58, Smuška); Höger Jožef (5, Kukovo), Antonija roj. Lobe (43), Alojz (17).

OBČINA ČRMONJICE

Laze: Meditz Janka (50, Koprivnik), Elzabeta roj. Schöber (42), Jožef (19), Marija (18), Janka (16), Rajnhold (12), Valter (10); Widmer Rudolf (32), Veronika roj. Grill (31), Valter (7), Irma (5), Frida (1); Schuschtschitz Janka (77), Neža roj. Juran (75); Schuschtschitz Rudolf (32), Pavla roj. Hribar (28), Hilda (8), Stefanija (4); Stalzer Franc (49), Marija roj. Wuchte (38), Rudolf (16), Franc (15), Berta (13), Adolf (12), Marija (10), Alojz (8), Marta (6), Ida (3), Jožef (1); Schöber Janka (35), Marija roj. Hutter (38), Stefanija roj. Swaschnig (25); Hribar por. Schöber Rudolf (61, Drandol), Albin (15), Ema (19), Rudolf (32); Schuschtschitz Ferdinand (34), Ema roj. Hribar (30), Ditihi (8), Edeltraud (4); Winklneke por. Schöber Jožefina (54, Ponkve); Gor Srednja vas: Konič Janka (44, Brezje dol), Veronika roj. Matzelle (42), Riha (7), Ota (4); Schauer Janka (79, Stale); Srednja vas: Wuchte Andrej (58, Ribnik); Tscherner Jožef (35, Verdink); Rauch por. Petschauer Marija (83, Potok).

Črmonjice: Kump por. Samida Marija (50, Mali Ribnik); Obadri Jožef (33, Slun); Marija roj. Grill (30), Trandi (8), Oskar (6), Marija (3), Janka (2), Jožef (9 mes.). Topli vrh: Petschauer Erich (30), Karla roj. Korjan (26), Terezija (3 mes.); Kladne Leopold (32), Ana roj. Badovič (31), Milan (9), Stanislav (6), Slavica (4), Danica (1), Stanislav (19), Franc (22).

Ribnik: Stalzer Janka (28, Mašje); Kuvko: Schmuck Jožef (35). Brezje: Poreber Dominik (75).

OBČINA NOVO MESTO

Kandija: Škelet Alojz (58, Vrbovec), Amalija roj. Zdravje (37), Alojz (14), Ana (12).

OBČINA SMIEHEL-TOPLICE

Laze: Kaschke Jožefina (18, Vianja gora); Kocijan Marija (17, Butora). Gotna vas:

prisostvovali načelnik središča g. Bruno Lazarni, g. župnik in šolski upravitelj z vsem učiteljskim zborom. Otroška občnina je bila okusno in prijazno urejena. Ob otvoritvi je šolski upravitelj izrekel zahvalo Kralju in Cesarju Italije, Duceju, Visokemu komisarju in načelniku središča za velikodušno naklonjenost, ki so jo izkazali za našo mladino z ustanovitvijo šolske kuhinje. Posebej je izrekel zahvalo sestram, ki so z njim lastno ljubeznivostjo prevzele kuhinjo v oskrbo. Izrazil je željo, naj bi se število otrok šolske kuhinje povečalo, da bi bili lahko vsi revni otroci našega šolskega okoliša deležni te blagodati. H koncu je zbrane otroke prosil, naj s pridnostjo, točnostjo in lepim vedenjem pokažejo, da so vredni skrbni in pozornosti, ki jo jim izkazujejo dobrotniki. Prisrčno je vzela mladina na znanje besede svojega vzgojitelja. Prisotni g. načelnik središča je objubil vso svojo naklonjenost šolski kuhinji in je izrazil pripravljenost, v okviru danih možnosti s povečanjem števila otrok razširiti delovanje te ustanove. V ta namen je tudi navzoče prosil za sodelovanje in pomoč pri skupni skrbni za šolsko mladino.

sj— Knjige vodnikov družbe so naročniki te dni že prejeli. Zamočniki naj jih naroče pisмено pri »Vodnikovi družbi, Ljubljana, Puccinijeva 5/I. in pošljejo 11 L.

OBČINA METLIKA

Svržiki: Smištsch Jožef (60, Radovč), Katarina roj. Grabel (44), Katarina (16), Frančiška (12), Mihael (10), Adolf (6), Rudolf (4). Občina Semič: Semič: Derganz Alojzija (36).

Občina Stari log: Stari log: Höger Rudolf (22).

XXXVII. seznam (Sl. list 10. dec.) obsega naslednjih 136 oseb (v oklepajih starost in rojstni kraj):

OBČINA ČRMONJEV-KOLICA

Loka: Grachek Jožef (30, Cestna gora), Antonija roj. Jerman (29), Jožef (6), Ana (4 mes.). Butoraj: Weiss Jožef (29, Mikarji), Katarina roj. Leitesch (36), Bistrica: Kotar Viktor (27), Rozalija roj. Scheinitsch (36), Viktor (5), Marija (4), Antonija (2), Alojz (2 mes.); Kic por. Kotar Marija (61, Prečna), Dobličič: Jerman Karla (21, Črmonelj); Flack Rajnhold (15, Sp. Bukova gora), Jožef (7); Erker por. Flack (67, Talčji vrh); Stiene Henrik (29), Ana roj. Banovec (27); Leckner por. Stiene Florjan (70, Verdrer), Riha (37); Kump Jožef (33, Mikarji), Marija roj. Rom (27), Leo (4), Eli (1); Verderber por. Jellen Marija (67, Cestna gora), Jelišnik: Jakitsch Franc (34, Črna Metlika), Katarina roj. Turj (57), Viljem (34), Jožef (27), Ema (21); Sterbenz Anžef (50, Skrilji), Ana roj. Kovečar (32), Kristina (11), Riha (8), Olga (1).

OBČINA STARI LOG

Belikamen: Jonke Jožef (64), Marija roj. Ruppe (60), Rudolf (20) stanujoč v Nemčiji, Adolf (17); Stampfel Marija (76), Jožef (32); Jonke Franc (62), Marija roj. Kikeč (65), Jožef (21); Kikeč Jožef (59), Magdalena roj. Cebin (53, Kieč), Janka (9), Alojz (30), Jožef (21); Höffer Alojz (63), Neža roj. Schweiger (55); Stampfel Frida (30); Stampfel Marija (34), Marija roj. Giebe (31), Marija (10), Jožef (2), Adolf (6 mes.); Jonke Janka (37), Eliza roj. Jonke (39), Janka (15), Ota (9); Schauer Jožef (57), Albin (18), Janka (23); Höger por. Teilan Magdalena (64, Golenica); Fink Jera (63, Mala gora), Jožef (27), Ana roj. Zellhofer (24); Oražem Alojz (28, Lokki potok), Albin roj. Schauer (22), Adela (4); Fink Franc (70); Konič Anton (63), Jožef roj. Mitche (63), Marija (20), stanujoča v Mariboru; Jorgan por. Piritsch Marija (57, Celje), Janka (20), Albin (16).

OBČINA ČRMONJICE

Mašje: Stalzer Janka (34), Alojzija roj. Venetič (28), Marija (8), Janka (5), Jožef (4), Elzabeta (2), Riha (4); Kump Janka (37), Jožef roj. Ivančič (31), Ota (9), Stanislav (6), Janka (4), Jožef (2), Marija (2 mes.); Stalzer Janka (63), Ursula roj. Kump (72); Schmuck Henrik (37), Elzabeta roj. Stalzer (36), Erika (7 mes.); Bole Ignacij (46), Stefanija roj. Stojnič (39); Mauser por. Schmuck Jožef (62, Črmonjice), Karel (20), Avgust (14), Ana (39), Jožef (81), Julijana (21).

Novo mesto: Kump Franc (52, Rosa), Franc (19), Viljem (17), Ana Marija (14), Kot: Poreber Ernest (51, Laze).

ČRMONJEV-MESTO

Črmonelj: Grill por. Kapech Jožef (34, Obrčice), Angela (52); Kapsch Viljem (35), Stefanija roj. Laterner (31), Ana (10), Jožef (8), Viljem (6), Mari (10 mes.); Wolf Karla (40, Otočec), Roza roj. Kump (35), Karol (22), Karel (18), Pavlina (16), Anton (12), Hana (11).

Občina Kočevje-Okolica: Sela: Parthe Janka (48, Grčarice), Rozalija roj. Petschauer (38), Ervin (14), Mačja vas: Poreber Florjan (14, Črmonjice).

Novo mesto: Veliki Orehek: Zwar Leopold (40, Vinje).

Semč: Brezovica: Stubler Jožef (19, Vinje).

Upniki navedenih oseb morajo do 24. dec. prijaviti svoje terjatve Fobotnemu uradu za dolgove in terjatve, Ljubljana, Rimski trg.

do 119., s prelepimi kmetjskimi domovi in kozolet ter več dobrih portretov.

Z mrzlo iglo je Jakac odlično upodobil dr. Fr. V. in tovarišje Debenjaka. Mehkoba potez na teh odtisih, ki jih je umetnik pri tiskanju spretno opremil s senčnimi toni ter se tako približal monotipijam, vpliva v bližini ostrih jedkanj s posebnim čarom.

Poleg radirank je Jakac razstavil tudi serijo v lesu rezanih ilustracij, ki učinkujejo izredno mehko zaradi uporabe večerčnih rezil. Med njegova najboljša dela pa štejem vsekakor izborni litografirani portret pesnika M. Jarca.

Mnogotranski Jakčev talent se nam očituje posebno v njegovih oljih in pastelih.

Med olji zavzemajo najvidnejše mesto na razstavi njegovi portreti, ki kažejo Jakca na višini njegovega risarskega in slikarskega znanja. S suvereno lahkonostjo, obvladajoč obliko in barvitost, ter z materialno karakterizacijo teles se Jakac poglablja v posebnosti svojih modelov in jih unodablja z rafinirano fineso, ki osvaja gledalca. Ne le obraz, tudi oblačila, posebno pa roke portretirancev so mojstrsko izvedene do zadnje podrobnosti. Morda je to preciznost kar preveč, morda učinkuje nekako hladno — a kdo bi smel zato odrekat tem umotvorom njih visoko kvaliteto?

Mali oglasi

Službo dobi

Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro 1.3.

Drogerista

strokovno izvečeno mlado, podjetno, samostojno in zanesljivo, sprejemno. Obširno poznanstvo na ogled. Jutra pod »Provincia«.

Damsko frizerko

dobro delavko, že za stalno službo s takojšnjim ali s postopnim dogovorom: salon Gjud Aleksander, Kongresni trg 6.

Lesna industrija

na delu in stroju v stalno službo, izvečeno mlado, podjetno, samostojno in zanesljivo, sprejemno. Obširno poznanstvo na ogled. Jutra pod »Provincia«.

K otroku

sprejemno čez dan deklet od 16 do 18 let. Sv. Petra cesta 71.

Gospodično

z izvečenim kakšnim instrumentom sprejemno čez dan deklet od 16 do 18 let. Sv. Petra cesta 71.

Dekle

večino kuhinjske in hišne del, dobi stalno službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Vajencej (-ke)

Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro 1.3.

Brivskega vajenca

sprejemno čez dan deklet od 16 do 18 let. Sv. Petra cesta 71.

Prodajam

Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro 1.3.

Otroški voziček

globok, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Nekaj opreme

za pisarno, ugodno prodam. Tyrševa 36, hišnik.

Perzijsko preprogo

lepo, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Gospodične neveste

nudi se vam ugodna prilika za skupno damsko prazno. Zaradi selitve prodam tudi preprogo, košaro, tehniko. Poizve se iz prijaznosti: Cesta v Rožno dolino št. 10-1.

Perzijske preproge

stare, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Kupim

Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro 1.3.

Prazne steklenice

vinne, vse vrste, vsako količino, plačamo najbolje — Rupena, Tavčarjeva 6, telefon 38-47.

Kupujem

vse vrste krasice in hišne vinne. Hrenova ul. 8.

Kuhinjsko opravilo

dobro ohranjeno kupim. Ponudbe na ogled. Jutra pod »Kupina«.

Rabljenе steklenice

od Jekotitola, Jekotitola in Tonovina, očistene, kupujem z zamaškom ali brez. »Čehostakos, Resljeva cesta«.

Kolesa

Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro 1.3.

Kupujemo

stare kolesne in avtomobilске zračnice. A. Gorec, poleg Nebotičnika.

Auto, moto

Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro 1.3.

Zanimamo se

za večje število dobro ohranjenih avtomobilov z gumami ali brez. Ponudbe poslati na: Amot, Ljubljana, Bežigrad 11.

Nov »Puche«

200 ccm in avtomobil DKW limuzino prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Opel Super

predelani na pogon z ogeljem, generator, patentni »Frigonobex«, originalni tovarniški. Izredno zanesljiva vožnja. Ugodna prodaja. Informacije: Ostrožnik, trgovina, Pasaja. 20542-10.

Italijansko

moško kolo malo rabljeno z dinamo svetilko za 550 litr. in 2 tričkila.

2 tričkila

ugodno naprodaj. Generator delavica, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče).

2 mala tovorna avtomobila

(na pogon z ogeljem) za skoraj vsako ceno naprodaj. Generator delavica, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče).

Renault Vivastela

6-oddelni, v prvotnem stanju, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Pohištvo

Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro 1.3.

Prodajam

2 jedilnici, staronemški slog, razne preproge, ornate, postelje, kuh. kredence, hrastove pisane mize, veliko željezo, več m. šk. oblik. ABC, Ljubljana, Medvedova cesta 8, poleg kolodvora Sika.

Soba odda

Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro 1.3.

Elegantno sobo

z vsem komfortom oddam tukaj ali v naselju. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Opremljeno sobico

oddam tukaj boljše gospod. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Opremljeno sobo

sočno in zračno, s posebnim vzhodom, oddam tukaj, event. dvema osebam. Je z vso opremo. Stari trg 28, III. nadst., Šturm.

Glasbila

Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro 1.3.

Klaviir

kratke, s kovinsko konstrukcijo, v najboljšem stanju zaradi odličnega ugodno naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Izgubljeno

Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro 1.3.

Izgubila se je

rumena usnjata rokavica na Prečnem, Miklošičev, ali Sv. Petra cesta. Odda naj se proti nagradi v oglašnem oddelku Jutra.

Informacije

Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro 1.3.

Psihografolog

GLOBONIK FELIKS, Ljubljana, hotel »Lloyd«, Sv. Petra cesta, sprejema dnevno: od 9. do 12. in od 14. do 19. ure. Zivljenjski nasveti, uspeh za klijenta.

PREMOG DRVA

L. Pogačnik

LJUBLJANA, Bohoričeva ulica 5

Telefon 20-59

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Obri

Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro 1.3.

Odeje

iz vate in pulpa, nove in stare, vam zadije. — Ljubljana, Marijin trg 2-II.

Razno

Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za sifro 1.3.

PREMOG DRVA

L. Pogačnik

LJUBLJANA, Bohoričeva ulica 5

Telefon 20-59

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Makulatur ni papir

proda uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Pucinijska ul. 5

Naše gledališče

DRAMA

Cetrtek, 18. decembra: ob 17.30 Rokovnjači.

Petek, 19. decembra: ob 17.30 Rokovnjači.

Red Premierski.